

LIETUVIŲ

DIENOS

POETAS KAZYS BRADŪNAS

1981 M. LAPKRIČIO MĖN.

LITHUANIAN DAYS

NOVEMBER

1981

LIETUVIŲ DIENOS LITHUANIAN DAYS

(ISSN : 0024-2950)

4364 Sunset Blvd.—Hollywood, CA 90029
Telefonas: 664-2919

1981, lapkritis Nr. 9 (318)
November, 1981 No. 9 (318)

Eina XXXII metai Volume XXXII

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 M.

"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH
"CALIFORNIA LITHUANIAN, PUBLISHED 1946-49.

Redaguoja
REDAKcinė KOLEGIJA

Rūta Skirius, MPA
Margis Matulionis, MA
English Editorial Staff

Antanas F. Skirius
Leidėjas/Publisher

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or Lithuanian Days magazine

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį
Use of material from "Lithuanian Days"
permissible only with indication of this source.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją informuoja laišku.

Subscription will be renewed automatically at expiration date. If subscription is to be discontinued, notice to that effect should be sent to the publication.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpjūčio mėn.

Published monthly, except July and August

Please send any changes of address to:

LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029

Allow six weeks for the change.

Atskiro nr. kaina \$1.80

Single Copy \$1.80

Prenumerata \$18.00, Kanadoje \$20.00

Subscription \$18.00 Per Year, Canada \$20.00

Garbės prenumerata/Honorary subscription \$30.00

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, Calif."

VIRŠELIAI / COVERS

FRONT COVER

Poet Kazys Bradunas

Kazys Bradunas was born in the hamlet of Kirsai, Vilkauskis County, Lithuania, on February 11, 1917. He studied the Lithuanian language and Lithuanian literature at the Universities of Kaunas and Vilnius, graduating in 1943. By then, he had secondary school and he continued teaching in 1944 at a Lithuanian refugee camp in Munich, Germany.

Kazys Bradunas arrived in the U.S. in 1949. He secured a job in his chosen field when he became an editor of *Draugas* in 1961. He had already worked on the editorial board of several other Lithuanian periodicals: In 1937-38, he edited *Ateitis*, a magazine for Catholic Youth; from 1945-48, *Aidai*, a Catholic-oriented cultural and literary monthly. In 1952, he organized *Literatūros Lankai*, a periodical of the younger Lithuanian writers in exile.

He made his first public appearance as a poet with Vilniaus Varpai (The Bells of Vilnius), a 1943 collection of sonnets responding to the ancient voice of the Lithuanian capital. The rupture of this bond between the individual and his native land by the agonies of exile produced *Pedos Arimuose* (Footprints in the Ploughed Soil) in 1944 and *Svetimoji Duona* (Alien Bread) in 1945. The narrative poem, *Maras* (The Plague) depicts the unconquering power of the earth. *Apeigos* (The Rites) in 1948, *Devynios Balados* (Nine Ballads) in 1955, and *Morenu Ugnys* (Moraine Fires) in 1958 continue the theme of life as an offering amid the central symbols of blood, earth, and bread.

Bradunas' deep interest in the ancient Lithuanian heritage has bound him closely to the folk-song style. This is especially evident in the 1964 collection *Sidabrines Kamanos* (The Silver Bridle). *Sonatos ir Fugos* (Sonatas and Fugues) is a 1967 record of the poet's spiritual responses to the work of the Lithuanian painter M. K. Ciurlionis.

Kazys Bradunas has been the recipient of 7 literary awards and his work enjoys great popularity in the Lithuanian community. His latest poetry collection, *Užeigoje Prie Vilniaus Vieskelio* (at an inn on the Vilnius Highway) won the 1981 poetry prize at the First Festival of Prizes in Cleveland.

Prenumeratorių dėmesiui

Dėl pakilusių LD spausdinimo išlaidų: popierio, vokų, klėsių darymo, pašto ženklų ir kt., ir dar norėdami toliau egzistuoti, su ne-neru esame priversti pakelti LD prenumeratos kainą 11%, iki \$20 metams J. A. Valstybėse ir iki \$25 kanadiškais doleriais. Šiaip visame pasaulyje, mokant amerikoniškais doleriais, prenumeratos kaina palieka ta pati.

Leidėjas

TURINYS/CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

Psł.

Alė Rūta —

Bradūnas tarp Vilniaus ir Chicagos. 3

Iuozas Prunskis —

Poezijai į aukštumas kopiant. Pokalbis su K. Bradūnu. 4

K. Bradūno eilėraščiai —

Užeigoje prie Vilniaus vieškelio. ... 7

Iuozas Tininis —

Seklys. Novelė. 8

LB 1981 m. literatūros premija. 9

Simas Sužiedėlis —

Latvių likimo legenda. 10

Algirdas Gustaitis —

Latvaitė filmų pasaulyje. 11

Algirdas Gustaitis —

Dar viena filmų žvaigždė, kilusi iš Lietuvos. 12

Salomėja Šmaižienė —

Radijos valandėlės "Leiskit į tėvynę" penkmetis. 13

Iš Liet. moterų klubų Federacijos veiklos. 13

Ilustruota Clevelando lietuvių veikla. 14

L.D. loterijos dalyvių sąrašas. 15

ENGLISH SECTION

Poet Kazys Bradunas..... 2

Thieves Loot Churches in Lithuania..... 17

Lithuanians Concern Over New Bishops... 17

L. GRINIUS—

Baltic Activism 18

Lithuanians in Film and TV Documentary 19

JBANC Receives Map Change Assurances 19

Standard Catalog of

World Coins Dumps Lithuania..... 19

JURGIS GLIAUDA—

Vivisection 20

KNYGOS IR LEIDINIAI

NAUJA PLOKŠTELĖ

Gauta platinimui ką tik išleista

Slavos Žemelytės plokštelė

SU JUMIS.

Dainininkei akomponavo J. Govėdas.

Gaunama LD ir LAV administracijoje.

4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA
Telef. (213) 664-2919

Laureatų pagerbimas 1981 m. gegužės 17 d. Clevelande. — Iš k. V. Kutkus, JAV LB pirm., komp. A. Mikulskis, ponis ir dail. V. Vizgirda, poetas K. Bradūnas, rež. D. Mackialienė, rašyt. A. Landsbergis, O. Mikulskienė ir R. Balytė. Foto V. Bacevičius

Honoring the Laureates in Cleveland, Ohio, May 17, 1981. From the left: V. Kutkus, chairman of the Lithuanian Community of America, composer A. Mikulskis, Mr. and Mrs. V. Vizgirda, poet K. Bradunas, director D. Mackialiene, writer A. Landsbergis, Mrs. Mikulskis, and R. Balyte.

Bradūnas tarp Vilniaus ir Chicago

Kazys Bradūnas — kas jis yra? Lietuviai, mėgstantys poeziją ir skaitančiam "Draugą", jis negali būti nepažįstamas ar negirdėtas. Lietuvių kultūriniam pasauly K. Bradūno jau įmintos gilios pėdos.

Pažinojau K. Bradūną nuo Vilniaus universiteto laikų; pažinojau tik iš tolo, iš šalies, drauge belankant paskaitas ir seminarus, laikant egzaminus, — pažinojau kaip vieną iš kolegų studentų. Tačiau jis, rodos, skyrėsi iš kitų jau tada. Tylus ir susimąstęs suvalkietis, tvirtabūdis, draugiškas, bet nedažnos šypsenos, geras studentas ir "lengvas eiliuotojas". Man atrodydavo, kad jam taip lengvai sekėsi sudėti skambius žodžius į ketureilį ir išgauti ryškų vaizdą, ar išskelti emociją (kad ir prislopintomis kibirkštimis).

Profesoriaus — poeto Vinco Mykolaičio-Putino — globoje, Vytauto Mačernio vizijų artumoje, E. Matuzevičiaus, Pr. Aukštikalnytės, P. Jurkaus, Pr. Kozulio, B. Serevičiaus, J. Švabaitės ir kitų bendraamžių poetų draugėje, Kazys Bradūnas "tvirtu žingsniu" išpildytino poezijos lauką, aktyviai dalyvaudamas ir spaudoje ir

studentų literatūros būrelio veikloje. "Ateities Spinduliai", "Ateitis" buvo jo pradinė spauda, kur jo talentas vystėsi ir augo.

Redagavo "Ateitį", pats į ją ir rašydamas. Tremty, Vokietijoje, gyvendamas beveik centre, Miunchene, redagavo "Aidus" kur daugiau įgavo svorio ir kaip lietuvių kultūros formuotojas ir kaip poetas kūrėjas.

Dabar Kazys Bradūnas Čikagoje. Lietuvių kultūrinuose baruose jo vardas bei pozicija — dominuojanti, vadovaujanti. Jau dvidešimt metų jis redaguoja "Draugą" kultūrinio priedo puslapius, yra atspausdinęs per tuziną poezijos knygų, laimėjęs nemažai premijų. Kazys Bradūnas išaugo į iškilų kūrėją ir į lietuviškos kultūros uolų puoselėtoją. Jo žodis tvirtas ir paveiklus, jo įtaka didelė. Spėjama, kad ir okup. Lietuvos jaunųjų poetų kloduose jo įtaka neišvengiama.

Į tokią platų kultūrininką išaugo tylus ir susimąstęs suvalkietis, visada ėjęs pastoviai lygia vaga, kaip geras artojas, tiesmukas ir nedaug kam tarsišypsas, bet žinas, kur eina ir ko pasiekti nori.

Užtat ir nenuostabu, ir gerai padaryta, kad Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba jam paskyrė trijų tūkstančių dolerių premiją už rinkinį "Užeiga prie Vilniaus vieškelio", tikriausiai atsižvelgiant ir į visą jo vertingą kūrybą ir įtaką mūsų kultūrai.

Kad tautos kultūrinė gyvybė, atremta į garbingą ir nelengvą Lietuvos valstybės egzistavimo kelią, ir su viltingu žvilgsniu į ateitį, egzistuoti ir augti, reikalinga, kad mūsų iškilieji kūrėjai atsineštų pagarbariai į vyresnius kūrėjus, suteiktų globalią pagalbą jauniems, pradedantiems, ir laikytųsi "už rankų" su bendraamžiais ir bendraminčiais.

Labai norime tikėti, kad "Draugo" redaktorius, iškilusis poetas Kazys Bradūnas tokiu kūrėju ir yra.

Užtat aukščiausios premijos proga ir ilgų metų įtempto kultūrinio darbo rezultatuose prieš poetą Kazį Bradūną su dėkingumu lenkiame galvas.

Alė Rūta

POEZIJAI | AUKŠTUMAS KOPIANT

*Pokalbis su poetu Kaziu Bradūnu,
pirmuoju JAV Lietuvių Bendruomenės
Literatūros premijos laureatu*

Poetas Kazys Bradūnas savo kūrybiniu talentu prasiveržė į pirmaujančias eiles, o būdamas dažniausiai ir reguliariausiai išėinančio kultūrinio laikraščio — "Draugo" priedo — redaktorius, jis yra pasidaręs vienu įtakingiausių asmenų išėivijos kultūriniame gyvenime. Todėl mums įdomu jį arčiau pažinti.

K. Bradūnas — suvalkietis, gimęs 1917 m. Kiršų kaime, Vilkaviškio apskrity. Literatūrą studijavęs Kauno ir Vilniaus universitetuose. Jau 1941 m. dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą; pirma Lietuvos gimnazijose, vėliau išėivijoje Miunchene. Atvykęs į JAV 1949 m. pradėjo kasdienę duoną pelnėsi sunkiu fiziniu darbu, drauge dalyvaudamas ir literatūriniame gyvenime. Nuo 1961 m. sumaniai redaguoja "Draugo" kultūros priedą. Yra parodęs gražius sugebėjimus redaguodamas "Ateitį" (1937-1938 m.), "Aidus" (1945-48), nauju poezijos žodžiu prabilo jo 1952 m. suorganizuoti ir redaguojami Literatūros lankai. Jis yra suredagavęs mūsų tada jaunųjų poetų antologiją "Žemė" (1951 m. išleido "Lietuvių Dienų" leidykla).

Tačiau labiausiai jis skaitančios visuomenės dėmesį atkreipė savo svariomis poezijos knygomis: Vilniaus varpai, Pėdos arimuose, Svetimoji duona, Maras, Apeigos, Devynios baladės, Sidabrinės kamanos, Sonatos ir fūgos. Visuose šiuose poezijos rinkiniuose yra gili lietuviškoji šiluma, išmąstyta kūrybinė forma, atramoje į liaudies kūrybinę dvasią, ieškojimas naujų išsakymo būdų, simbolinės mintys poetiniuose vaizduose, lietuviškų tradicijų išreiškimas modernia forma, gilus lyrinis jausmas, atskleidžiamas muzikaliai skambiais posmais. Gal dėl to jo kūriniai yra suvilioję kompozitorius įvilkti į melodingu dainų ir net operų formas.

Keturios pastarosios poeto Kazio Bradūno knygos yra: Donelaičio kapas (1970), Pokalbis su karalium (1973), Alkana kelionė (1976) ir Užeigoje prie Vilniaus vieškelio (1981). Aptardami jas kritikai teigė, kad asmeniškėmis, bendražmogiškėmis ir lietuviškėmis temomis bei įvairių eilėraščių atskirų ciklų naujomis struktūromis jos liudija mūsų poeto klasikinį brandumą.

Taigi, Kazys Bradūnas yra pasidaręs daugeliu atžvilgių mus intriguojanti asmenybė ir tas paskatino jam pažerti keliolika

klausimų, ypač po to, kai jo kūryba tapo apvainikuota nauja pirmaujančia premija.

Sveikiname Jus, laimėjusį šiemet aukščiausią išėivijų literatūros premiją už savo poezijos rinkinį "Užeigoje prie Vilniaus vieškelio". Kaip šią žinią sutikote ir kaip Jūs pats tą savo knygą galėtumėte aptarti? Kokios idėjos joje iškeliamos, kokia forma jas pasirinkote išsakyti?

— Žinią sutikau be džiaugsmo ašarų. Juo labiau be nusivylimo ašarų. Šiaip ar taip, man tai buvo gera žinia. Suprantama, pati premija eilėraščių vertės, jų gerumo, jų literatūrinio tobulumo nei padidina, nei pamažina. Kokie posmai pasirašė, tokie jie yra ir prieš premiją ir po premijos. Bet esu realistas suvalkietis, tad prisipažinsiu, kad ir moralinį, ir materialinį premijos aspektą vertinu ir juo džiaugiuosi. Jau vien dėl to, kad premijuotoji knyga labiau atkreipia skaitytojų dėmesį, ji būna labiau perkama, daugiau visur apie ją kalbama, o visa tai stipriau palaiko mūsų literatūros gyvastingumą išėivijoje.

Premijuotos knygos aptarimas iš esmės yra jau ne autoriaus, o kritikų darbas. Bet raskite jūs man motiną, kuri dar taip neseniai gimusį savo kūdikį pradėtų viešai peikti. Nepeikisau tad tos savo knygelės čia ir aš. Girtis taipgi nelabai turiu kuo: parašiau ją mėnesis po mėnesio, metai po metų kaip ir visas kitas savo knygas. Gal pastarąją rašiau kiek ilgiau. Gal net Lietuvių Bendruomenės premijos įkūrimas paskatino ir mane stipriau save suimti ir šios knygos užmanymo neatidėlioti.

Klausiame apie rinkinio idėjas. Trumpu atsakymu čia nieko negali išdėstyti, kada paprastai kiekvienas eilėraštis egzistuoja su savo idėja ir su savo veidu, kitaip jis bus prastas eilėraštis. O eilėraščio idėjas ir veidą formuoja autoriaus dvasios poslinkiai ir šiandieniniai mūsų tautos ir visos žmonijos rūpesčiai. Ir jie tik tada tampa poezija, kai apsivelka poetinės formos rūbu ir kai tas rūbas yra niekur kitur nematytas, nepasektas, originalus. Prisipažinsiu, kad specialiai kokio nors formos originalumo neieškau. Ir formos problemoje poetas vis dėlto turi būti nuoširdus. O šūkis: nors ir nežmoniškai, bet tik kitiškai — jau dvelkia maivymosi tendencija, dažniausiai esančia labai toli nuo poetinės tiesos. Rašau, ką žinau ir ką jaučiu, lygiai gerai jausdamasis ir klasikiniame eiliavime, ir moderniai laisvose eilėse. Ir norėčiau, kad visa tai susiklostytų į tokį poetinį braižą, kurį literatūros mylėtojas ir kritikas galėtų atpažinti kaip manąjį.

Kazys Bradūnas kalba Poezijos dienoje Chicagoje. Nuotrauka P. Maletos

Kazys Bradūnas speaks at "Poetry Days" in Chicago.

Jūs esate jau daugelį premijų laimėjęs. Kelinta premija dabartinė ir kelinta ši jūsų poezijos knyga?

— Nežinau, ar man iš dangaus nukrito, ar iš žemės išdygo 7 literatūros premijos. Visos jos už pasirodžiusias knygas. O tų poezijos knygų iš viso buvo 13. Tryliktoji tad ir laimėjo dabartinę Lietuvių Bendruomenės premiją. Tad man velnio tuzinas, atrodo, laimingas. Tik neįtarkite, kad aš čia su koku Mefistu, kaip Faustas, esu pirštus sudūręs.

— Jūs savojoje kūryboje esate arčiau už daugelį kitų poetų prie lietuviškosios liaudies kūrybos dvasios. Kodėl šią kryptį pasirinkote?

— Paprastai tikima, kad poeto ar apilai kiekvieno menininko dvasia ir jo būsimos kūrybos kryptis dažniausiai susiformuoja kūdikystės ir ankstybos jaunystės aplinkos poveikyje. Tokios palyginti lietuviškos aplinkos neišsigauna ir Nobelio premijos laureatas Czesław Miłosz. O žymusis dailininkas Marc Chagall visą gyvenimą tebetapė beveik vien tik savo gimtinės, rusiško, gudiško ir žydiško Vitebsko, namus ir žmones, regėtus kūdikystės ir jaunystės metuose. Gimiau ir gyvenima ka-

binausi Suvalkijos sodyboje, visai aplinkai klostantis žemės ir žmogaus santykių liaudinėje mistikoje ir likiminėje akistatoje. Nuo viso to negalėjau pabėgti, nenorėjau pabėgti ir neįmanu pabėgti. Bet tai dar nereiškia, kad tik tokio pamušalo ir tegali būti lietuviškoji poezija. Šiandien jau Lietuvoje ir išeivijoje yra poetų ne kaimo, bet miesto vaikų. Ir jeigu jie rašytų vien tik apie žemaitiškas klumpes ar apie aukštaitišką pirtį ežerų pakrantėse, meluotų ir būtų nenuoširdūs.

— *Be abejo, jūs sekate JAV ir kitų kraštų poetinę kūrybą, tačiau kitų tautų poetų įtakos Jūsų kūryboje gal mažiausiai galima pastebėti. Kas padeda Jums išlaikyti tą savitumą?*

— Šiandien nuo viso pasaulio kultūrinės raidos, taigi ir nuo pasaulinės poezijos, užsiskleisti tiesiog neįmanoma. Komunikacijos priemonės taip išplitusios ir taip lengvai visiems prieinamos. Į anglų, vokiečių, prancūzų ar ispanų kalbas greit išverčiama viskas, kas literatūroje sukurama geriausio. Skaitydamas bent viena kuria iš minėtų kalbų, puikiai gali sekti, kas darosi literatūros pasaulyje. O žinoti reikia. Ir mokytis iš viso to reikia. Ir tas žinojimas ir tas mokymasis, man atrodo, rašytojo savitumo visai negriauna. Todėl ir aš nė nesistengiu jį išlaikyti. Su gimimu, su kūdikyste ir su žmogiškuoju brendimu jis taip į žmogų yra įaugęs, kad ir norėdamas to savitumo neatsikratysi, bandydamas poeziją, muziką ar menu ką nors rimtesnio pasakyti. Žinoma, jei pastangoms nestokos talento. Pasaulinė profesinė patirtis, jeigu taip galima išsireikšti, tikram savitumui tik padeda. Šiandieniniam japonų menui moderniausios šios dienos pasaulinės kryptys daug ką prideda, tačiau niekur nenustelbdamos japoniškojo paveikslo dvasios tiek spalvoje, tiek linijos pabraukime, tiek rytiškos estetikos supratime.

— *Žinau, kad rūpestingai stebite Lietuvoje esančių poetų darbus. Kuriuos darbar tėvynėje poetus priskirtumėte prie pirmaujančių? Kaip jų kūryba atrodo, lyginant su išeivijos mūsų poetų kūryba?*

— Lietuvoje poetų yra daug ir gana gerų. Džiugu ir tai, kad įdomiausi ir labiausiai skaitomi poetai ten yra palyginti gana jauni. O tai reiškia, kad mūsų poezijos ateitis ten, tėvynėje. Tik ar ji bus didesnė ir turtingesnė už čionykštę ir tenykštę dabartį, niekas negalėtų šiandien pasakyti. Tėvynėje įsidėmėtinų vardų poezijoje gana daug: Janina Degutytė, Judita Vaičiūnaitė, Justinas Marcinkevičius, Sigittas Geda, Vytautas Bložė, Jonas Strielkūnas, Marcelijus Martinaitis ir kt. Tuštumos ten jau nėra, kaip buvo pirmajame pokario dešimtmetyje, kada lietuvių poezijos nenutrūkstama raida vystėsi tik išeivijoje. Kas naujo šioje raidoje buvo atskleista čia, Vakaruose, Lietuvoje buvo užgriebta, greičiausiai ne be čionykštės įtakos, tik visu geru dešimtmečiu vėliau, tikrąsias atradimo šaknis nuo skaitytojų slepiant dar ir šiandien.

Apie pirmaujančius poezijoje būtų netikslu kalbėti. Poetas juk nėra koks bėgikas, ir poezija — nėra stadionas, kur galėtum viską atmatuoti sekundė į sekundę ir milimetras į milimetrą. Kiekvieno poeto vertė yra nepalyginamas su kitu savitumas. Labai yra aišku tik tai, ar rašantysis yra tikras poetas, ar akivaizdus grafomanas.

— *Atrodo, kad išeivijoje iš visų kūrybos formų poezija kopija į pirmaujančią poziciją, imdama pralenksti dailiosios prozos žanrą, bent tą rodytų dabartinis literatūros premijos paskyrimas už poeziją, o ne už kurį prozos kūrinį. Kaip Jūs šį reiškinį aiškintumėte?*

— Reiškinytis liečia ne vien tik išeiviją, bet ir šiandieninius literatūros pasiekimus Lietuvoje ir visą istorinę grožinės mūsų

literatūros raidą. Jeigu norėtume sužymėti atskiruose laikotarpiuose jos pasiektas viršūnes, tai dažniausiai būtų vardai ir pavardės poetų: Kristijonas Donelaitis, Antanas Strazdas, Antanas Vienažindys, Antanas Baranauskas, Maironis, Vincas Mykolaitis-Putinas, Kazys Binkis, Jonas Aistis, Bernardas Brazdžionis, Antanas Miškinis, Salomėja Nėris, Henrikas Radauskas, Alfonsas Nyka-Niliūnas, Vytautas Mačernis, Henrikas Nagys, Algimantas Mackus, Tomas Venclova ir kt. Kodėl taip yra, sunku spėlioti. Gal tai bendrasis mūsų tautos linkimas labiau į poetinį, lyrinį išsakymą.

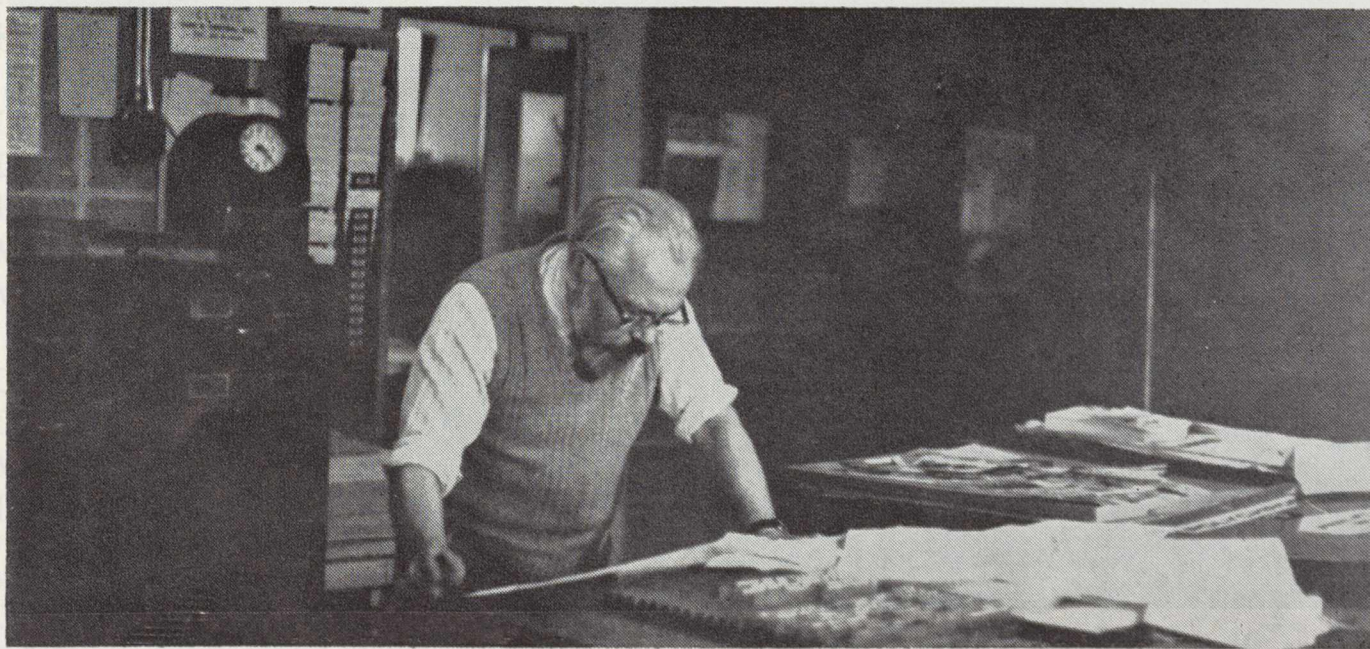
— *Jūs esate pastovus ir rūpestingas Poezijos dienų organizatorius Chicagoje. Tuo pavyzdžiu jau pradeda pasekti ir kai kurios kitos išeivijos lietuvių kolonijos. Kas Jus prie to paskatino? Kaip iki šiol šiomis Poezijos dienomis esate patenkinimas ir kokių sugestijų tuo reikalu norėtumėte duoti kitoms lietuvių kolonijoms?*

— Poezijos dienos ir poezijos rečitaliai normaliam kultūriniam gyvenime visur pasaulyje yra įprastas reiškinys. Nepamirštamą įspūdį padarė, dar tik vos atvykus į Ameriką, girdėtas patriarchališko Roberto Frosto asmeniškasis poezijos rečitalis John Hopkinso universitete, Baltimorėje, kur poeto rečitalio klausėsi sausakimša kelių tūkstančių auditorija. Chicagos Poezijos dienų atsiradimą skatino pats šios poezijos gyvastingumas ir publikos jai rodomas dėmesys, kuris metai iš metų ne tik nemažėja, bet didėja. Gaila tik, kad jaunimo publikoje mažoka. O gi įvairaus laipsnio lituanistinių mokyklų Chicagoje dar apstoka. Negi niekas jų klases taip ir nepaskatina gausiau užsukti į Poezijos dienas?

Patarti šiuo reikalu ir kitoms kolonijoms gana keblu, nežinant vietinių aplinkybių ir publikos nuotaikų. Chicagoje jau spėjo susidaryti tam tikras poezijai gana imlus publikos klotas. Jis jau žino, ko eina į Poezijos dienas ir ką jose išgirs. Poetui su tokia publika susitikti yra vienas malonumas.

— *Per daugelį metų Jūs esate redaktorius "Draugo" kultūros priedo, kuris yra pasidaręs reguliariausiu kultūros laikraščiu, apimančiu įvairias kūrybos sritis. Kokių rūpesčių turite ryšium su šiuo darbu ir kaip esate patenkintas kultūros priedo atliekama misija? Ar manytumėte, kad kituose lietuvių laikraščiuose esantieji kultūros gyvenimui skirtieji puslapiai yra geri tokie, kokie yra, ar dar jiems būtų galima padaryti kai kurių sugestijų?*

— Turbūt nėra darbo be rūpesčio. Kas savaitę užpildyti medžiaga keturis švarius, be jokių skelbimų, puslapius išeiviškose sąlygose nėra jau taip lengva. Rašančiųjų ne didėja, o mažėja, gi norint išlaikyti

Kazys Bradūnas: paskutinis žvilgsnis į "Draugo" kultūrinio priedo puslapius, prieš juos atiduodant spaustuvės mašinoms.

Kazys Bradūnas checks the final proofs of the Cultural Section.

Nuotrauka Adomo Viliušio

kultūrinių puslapių vardo vertą lygi, negali spausdinti viską, kas tik ką parašo. Atitinkamų žmonių reikia pačiam ieškotis, kalbinti, prašyti, pažadėto laukti, nesusilaukti, vėl rašyti ir t. t. Dėl visiems žinomų aplinkybių visa tai ateityje ne lengvės, bet sunkės.

Kultūros puslapių atliekama misija, neturint kito kultūrinio savaitraščio, koku buvo, sakysim, Lietuvoje "Naujoji Romuva", turėtų būti labai svarbi. Negalėčiau pats spręsti, ar mano redaguojamieji puslapiai šiandien tą misiją atlieka. Tačiau kada nors ateityje kultūros ir apamai lietuvių išeivijos istorikai "Draugo" kultūrinuose puslapiuose, manau, ras jiems labai įdomios ir naudingos medžiagos.

Apie kitų mūsų laikraščių šio pobūdžio puslapius būtų neetiška man detaliau čia kalbėti. Jeigu su kultūrine medžiaga nėra lengva "sostinėje" Chicagoje, tai kitur turbūt yra dar sunkiau. Todėl ir reikiamo raštų lygio per daug nepaisoma; gal jų puslapiuose yra mažiau reikiamos kritikos, viską pristatant labiau rožinėmis spalvomis.

— Yra gandų, kad pasiekęs brandų pensininko amžių, Jūs ruošiatės iš dabartinių kultūros priedo redaktoriaus pareigų pasitraukti ir atsidėti vien kūrybos uždaviniams. Ar tai tiesa? Ir koks tada galėtų būti kultūros priedo likimas?

— Daugiau 20 metų su kultūros priedu praleidus ir ateinančiais metais sulaukus pensininko amžiaus, man atrodo, yra pats laikas padėti tašką. Ir nebūtinai dėl kokios nors kūrybos: net ir poetas čia jau turi būti realistas, skaičiuodamas metus ir juos siedamas su kūryba. Kultūrinio priedo likimą risti su manimi būtų netikslu. Esu įsitikinęs, kad nebuvo, nėra ir nebus nepakeičiamų žmonių. Tikiu, kad dienraščio leidėjai ras ir žmonių ir naujų struktūrų problemą spręsti.

— Redaguodamas kultūrinį priedą, Jūs sekate mūsų kūrybos gyvenimą išeivijoje. Kiek esate patenkintas rezultatais šioje srityje ir kokių pageidavimų norėtumėte išskirti?

— Su išeivijos kultūriniu gyvenimu esame jau taip apsipratę, kad jo mes ir nevertiname, kaip čia pat esančio ir kasdieninio daikto. Tačiau man atrodo, kad šių pokario dešimtmečių mūsų kūrybingoji išeivija savo tautai bus nemažiau atnešus, kaip devynioliktojo šimtmečio lenkams jų išeivija, tėvynei dovanodama ir Mickievičių, ir Slovackį, ir Norvidą, ir Chopiną ir kt. Būtų labai gerai, kad ir toliau toje aukštumoje išsilaikytume, dar šį tą ir pridėdami. Džiugu būtų matyti šitame visame kultūriniame klode daugiau jaunimo, pa-

keičiančio vyresnius tiek scenoje, tiek publikoje.

— Ką Jūs galėtumėte pasakyti apie naujų poezijos kūrėjų prieauglį išeivijoje?

— Šiek tiek poeziją rašančio prieauglio yra. Bet per daug džiaugtis čia negalima. Dar jaunystėje pabandę lietuviškai eiliuoti, daugumas vėliau gyvenime į visa tai numoja ranka. Kliudo ir kalbinis barjeras, nes poezijai rašyti nepriešiškinis kalbos mokėjimas būtinas. Žinoma, iš nedžiuginančios daugumos gali būti ir labai puikių išimčių.

— Būdamas Lietuvių rašytojų draugijos narys, ką manote — ar mūsų rašytojai palaiko reikiamą ryšį su kitų tautų rašytojais ir reikiamai panaudoja progas juos supažindinti su mūsų tautos kūryba ir su mūsų tautos gyvybiniais reikalais?

— Tiesioginiausi ir prasmingiausi kontaktai su kitų tautų rašytojais turėtų būti per tarptautinį rašytojų PEN klubą. Deja, dėl kažkokio valdininkiško nesusipratimo nepriklausomybės metais mūsų Rašytojų draugija į PEN klubą nespėjo įstoti, tad ir dabar jame savo atstovų neturi. Tačiau išeivijos rašytojai PEN klubo veikloje ir suvažiavimuose gali dalyvauti kaip egzilių skyriaus atstovai. Tokiu būdu pastaraisiais metais PEN klubo suvažiavimuose užjūriuos, veiksmų paremti, galėjo dalyvauti ir daug naudos lietuviškam reikalui atnešti rašytojai Algirdas Landsbergis ir Tomas Venclova. Bet kai reikia bėgti ilgesnes distancijas, tai mes imam ir pritrūkstam kvapo. Šiomet PEN klubo suvažiavime, Lijoje, Prancūzijoje, lietuvių jau nebuvo. O ten

kaip tik buvo gero karšta, kai reikėjo suvažiavimui priimti skandinavų pasiūlytą rezoliuciją, smerkiančią rašytojų persekiojimą rusų užimtame Pabaltijyje. Gerai, kad ten budėjo kiti pabaltiečiai, ypač estai, ir rezoliucija didele dauguma buvo priimta.

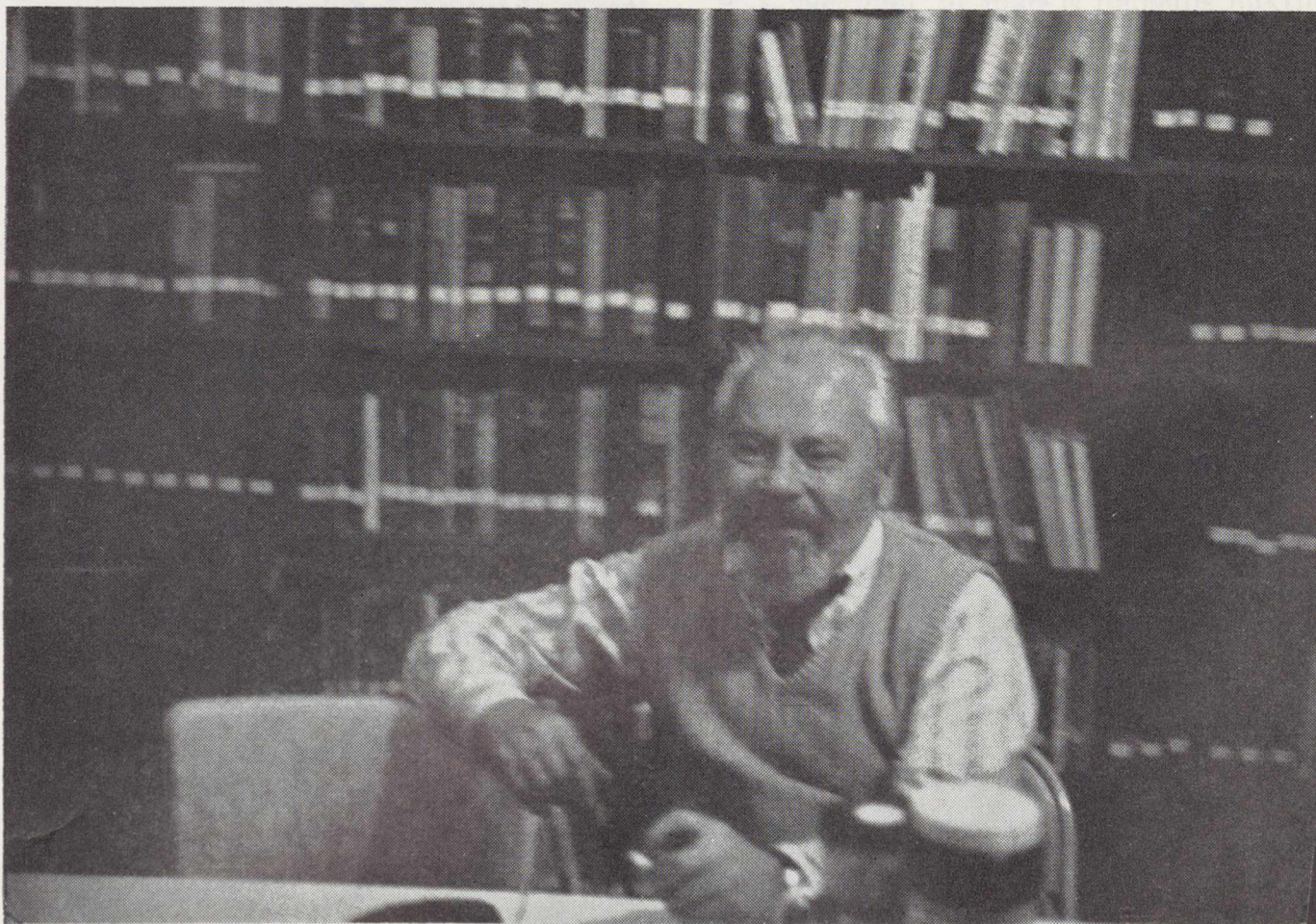
— Kurlink dabar kryptu Jūsų kūrybiniai polinkiai?

— Kaip sakiau, pastaroji mano poezijos knyga "Užėjo prie Vilniaus vieškelio" yra tryliktoji. Kažkaip nenorėčiau viską užbaigti tuo velnio tuzinu. Todėl, jeigu Dievulis dar kelerius metelius pridėtų, norėčiau suręsti dar ir keturioliktąją, kuriai struktūrinį planą ir pradžią jau turiu.

— Kaip manote, ar mūsų periodiniuose leidiniuose rodomas pakankamas dėmesys poezijai — spausdinant eilėraščius, recenzuojant ir aptariant poezijos knygas?

— Savaitraščiuose dėmesys tik labai atsitiktinis, be jokio plano, be tęstinumo. O jeigu kartais koks vienas kitas eilėraštis ir atspausdinamas, tai jis dažnai naudojamas tik kaip tuščios vietos užkamša tarp žinučių ir skelbimų. Gaila eilėraščių, gaila redaktoriaus kultūrinio nesusigaudymo. Kultūros žurnaluose poezija jau labiau respektuojama. Bet kai geroje vietoje išspausdinama tikra grafomanija, yra dar blogiau. Paprastai poezijos knygos periodinėje spaudoje aptariamose kaip ir kitos. Tik ar tie aptarimai visada padeda vystyti pačią poeziją, kai recenzijose knygos dažnai atrodo visos lygiai geros? Bet tai jau ilgesnė kalba. O juk mūsų pokalbį reikia karta ir baigti.

Juozas Prunskis

Kazys Bradūnas: kada mašinos jau sukasi ir "Draugo" kultūrinis priedas spausdinamas, galima kvėptelti ir prie kavos puoduko. Nuotrauka A. Viliušio

Kazys Bradunas finally relaxes when the presses are rolling for the latest issue of Draugas' Cultural Section.

UŽEIGOJE PRIE VILNIAUS VIEŠKELIO

Iš K. Bradūno premijuoto rinkinio

Eilėraščio atodūsis

Eilėraščiui reikia atokvėpio,
Kaip ir gyvenimui poilsio —
Reik atsisėsti,
Nors ir ant akmenio,
Atsilošti į guobos kamieną
Ir, dvelkiant vėjeliui,
Užmerkti akis.

Tada poezija
Negirdimais žingsniais prisėlina,
Akis uždengia žodžiais
Ir prašo įspėti.

Ir tu spėji, spėji ir spėji
Lig paskutiniojo TAIP,
Kol prieš tave eilėraštis
Lengvai atsidūsta.

Iš autobiografijos

*Saulės nėra, o šešėlis,
Vėjo nėra, o miškų šlamesys,
Žiemos vidury — vyturėlis,
Dykumoj — krioklių užesys...*

*Taip ir taip visą gyvenimą,
Be poilsio, be atvangos...
Žinau — visa tai neįmanoma,
O einu viršum bangos.*

Odisėjas buvo nekantrus

Odisėjas buvo nekantrus,
Ir ilgiau Homeras neištvėrė —
Jam atkėlė tėviškėn vartus,
Kol ištroškęs kraujo atsigėrė.

Odisėjui
Dvidešimtis metų be tėvynės
Buvo prakeikimas pakely,
Man, tarytum tremtiniui grandinės,
Velkasi jau trisdešimt keli.

Odisėjas gimtąją Itakę
Dar išvydo ryto rūkuose,
Man kelionėje jau temsta akys
Ir nušvinta vien tik sapnuose.

Odisėjau, tu grįžai atkeršyti —
Du dešimtmečiai tau gi baisi skriauda,
Aš nenoriu nieko, man tik peršti
Viso perkirsto gyvenimo žaizda.

Užeigoje prie Vilniaus vieškelio

Tris kartus peršauta ir kruvina rudine,
Čia trijų sukilimų palikta,
Kabo kampe tarytumei ugninė,
Žėruojanti relikvija šventa.

Ir prieš užmigdamas, aš jon išžiūrėjęs,
Kiekvieną siulę suskaitau.
Sugirgžda durys, pūstelėja vėjas...
Ir nežinau — sapnuoju ar matau:

Ateina trys nuogi iš kapinyno,
Aptekę žaizdos žvyriumi ir žeme,
Rudinę jie nuo kablų nukabino
Ir susisupo lyg Turino drobule.

O vaizdas įsispaudė mano sieloj —
Ir jo pamiršti, jo ištrinti negaliu:
Ten trys nušauti, užkasti ir prisikėlę
Į Vilnių eina kruvinu keliu.

Tylintis akmuo

Dievas liepė tau būti.
Laikas paskui nuskėlė
Ir amžiai ritino, ritino,
Kol paliko gulėti
Nemuno vingyje.

Ir vėl tūkstančius metų
Laukei ir laukei
Savo buvimo prasmės,

Kol drebančios tėvo rankos
Tave pakėlė
Ir naktovidžiu nunešė
Sūnaus kapą paženklinti
Girių gelmės užmaršty.

Tyli akmuo — ne žodžio.
Tyli žemė — ne žodžio.
Tyli širdis — ne žodžio.
Ir tu, paukšteli, nutilki,
Miegok...

Akmuo be kraujo,
Vanduo be sparnų,
Papartis be žiedelių.

Dievas, gluosnis ir žmogus

Nežinomam dievdirbiui

Dievas sėdi po gluosniu,
Įsikūnijęs medin.
Viešpatie, kodėl Tu šitaip?
Kodėl ne žmogun?

— Palaiminti romieji,
Palaiminti, kurie liūdi,
Palaiminti nesuteptos širdies —

Tik pažiūrėkit į gluosnį,
Tik pažiūrėkit...

Gal ir ne gluosnis,
Gal tik senas tėvulis,
O gal ir Dievulis
Be kepurės, be kepurėlės.

Saulėleidis Romoje

*Pilnas oras kregždžių
Ir istorijos amžino gausmo,
Kurį žirdimi girdžiu
Be nerimo, be skausmo.*

*Padėk man ranką ant peties,
Kol vakaras dar nesutemo
Anapus metų ir mirties
Ir šiaupus didelio gyvenimo.*

Prie Missouri auštant

Susipykę mitai su tikrove —
Ir žvaigždynai, ir pakrančių žiburiai.
Ar jauti didžiulę, sunkią srovę
Ne prie kojų, o kažkur giliai,

Kur nei laikas, nei erdvė nesiekia.
Kur tave jau traukia sūkoriai...
O staiga ir vėl kaip niekur nieko —
Blėsta žvaigždės, gėsta žiburiai.

Pasislėpiau

*Aš nuo mirties pasislėpiau eilėrašty,
Ir ji šikart,
Praeidama pro šalį,
Manęs nepastebėjo.*

*Bet kur man dingt, kai grįždama
Rankom šaltom palies eilėrašti,
Ir posmuos skambtelėję žodžiai
Kaip rudenį lapeliai nubyrės?*

Seklys

Vytas Vaškas, imigravęs į Ameriką, apsigyveno Bostone ir tuojau pat ėmė ieškoti darbo, kurio tuo metu nelengva buvo gauti. Jis kreipėsi čia vienur, čia kitur, bet atsakymas visur buvo neigiamas. Pagaliau užtiko laikrašty skelbimą, kad kažkokiam asmeniui reikalingas privatus seklys. Užsirašęs ten duotą telefono numerį, Vytas Vaškas tuojau nuėjo į paštą ir paskambino. Atsiliepė gana grubus vyriškas balsas. Laužyta anglų kalba imigrantas išdėstė reikalą ir tuoj pat išgirdo:

— Ar turite patyrimo?

— Turiu: dvylika metų esu tarnavęs slaptojoje policijoje.

— Labai gerai. Prašau tuojau atvykti į mano įstaigą. Mano pavardė Frank Bird. Adresas ...

Vytas Vaškas užsirašė adresą ir pažadėjo netrukus atvykti. Išėjo iš pašto patenkintas ir netrukus susirado autobusą, važiuojantį reikiama kryptimi.

Pasirodo, kad tai būta draudimo įstaigos, kurioje tas Frank Bird dirbo. Vytas Vaškas išvydo už stalo sėdintį nedidelio ūgio pražilusį vyrą, kuriam galėjo būti arti šešiasdešimt metų. Atvykusiam kandidatui į seklius jis padavė ranką ir paprašė sėstis, o paskui pasiteiravo:

— Ar turite žmoną?

— Taip.

— Ar ji graži?

— Nelabai.

— O aš, priešingai, turiu jauną ir labai dailią žmoną.

— Taip, apsiimu, — atsakė Vytas

— Nevisai aš įtariu kad mano žmona susitinkė su kitais vyrais, man esant darbe. Štai kodėl man reikalingas seklys. Jūsų pareigos nebus sunkios bet gerai apmokamos. Jūs turėsite sekti, kur mano žmona išeina, su kuo susitinka, o taip pat kas pas ją atvyksta. Apsiimate?

— Taip, apsiimu, — atsakė Vytas Vaškas, slėpdamas džiaugsmą, kad gavo tokį įdomų ir lengvą darbą.

— Jūsų darbo valandos bus nuo dešimtos ryto iki ketvirtos popiet. Štai mano namų adresas. Atvyksite rytoj ten lygiai dešimtą valandą ryto ir vaikštinėdamas gatve stebėsite, ar kas atvažiuos pas ją, ar kas išsiveš ją į miestą. Gerai įsidėmėkit, kaip tas vyras atrodo, užsirašykite jo automobilio numerį. O jeigu mano žmona išvažiuos autobusu į miestą, nedelsdamas

ir jūs lydėkit ją, neišleisdamas jos iš akių.

— Taip, tai taip, bet kaip aš jūsų žmoną atpažinsiu, nuvykęs rytoj prie jūsų namų?

— Iš jos grožio. Dailesnės moters nėra visoje gatvėje, kur gyvenu.

— Iš tolo aš galiu nepastebėti jos grožio.

— Tada žiūrėkite jos apsirengimo. Dažniausiai ji dėvi melsvą skrybėlaitę ir tokios pat spalvos suknele.

— Gerai. Aš darysiu, kaip sakote, ir tikiuosi, kad būsite patenkintas mano darbu.

Misteris Bird, atsisveikindamas su nusamdytu sekliu, dar pridūrė:

— Kiekvieną pirmadienį, devintą valandą ryto, turėsite atvykti į mano įstaigą ir papasakoti savaitės bėgyje surinktus sekimo rezultatus.

— Taip, aišku.

Parvažiavęs namo, Vytas Vaškas nepasigyrė žmonai gavęs darbą: žinojo, kad ji tik pasijuoktų iš jo, tapusio kad ir laikinu sekliu, ir uždraustų maišytis į svetimos šeimos reikalus. Žmona jį sutiko su džiugia veido išraiška ir tarė:

— Buvo atėjęs tavo draugas Sruoginis ir prašė tuojau pat pas jį atvykti. Ten, kur jis dirbęs, esanti laisva vieta, ir jis rekomendavęs tave.

— O ar nesakė, kas ten per darbas?

— Nesakė. Aš tik tiek žinau, kad jis dirba aliuminijaus fabrike.

Vytas Vaškas dėl viso ko nuvyko pas Sruoginį. Tai buvo vyras dar neturintis keturiasdešimt metų, kadaise buvęs mokytojas, gerai kalbąs angliškai ir gana dailus. Su juo Vytas buvo pažįstamas dar Lietuvoje, o Vokietijoje, antrajam pasauliniam karui pasibaigus, abu gyveno toje pačioje tremtinių stovykloje. Net ir į Bostoną atplaukė tuo pačiu laivu. Andrius Sruoginis mokėjo sakyti moterims taiklius komplimentus ir dėl to buvo jų mėgstamas.

Vytas Vaškas nesisakė, gavęs seklio darbą, ir laukė, ką draugas turi jam pasiūlyti. O šis tuojau ir pradėjo:

— Kaip žinai, aš dirbu aliuminijaus fabrike, nuo šešių vakaro iki dviejų nakties. Aš įsikalbėjau su priėmimo į darbą skyriaus vedėju fabrike ir jis liepė atsiųsti tave pas jį, taip apie dvyliką valandą.

— Tai kad aš jau šiandien gavau darbą, — atsakė Vytas Vaškas ir papasakojo, kad turėsiąs sekti vieną damą, kurios vyras pasišovęs iššifruoti, ar ji turinti meilužį.

— Šis tavo darbas yra tik laikinas ir truks tol, kol bus iššifruotas tos moters meilužis.

— Tavo teisybė. Man svarbu turėti nuolatinį darbą. Ar esi tikras, kad mane priims?

— Nežinau, bet reikia bandyti.

— Tik ką čia padarius, kad aš rytoj negaliu nuvykti į pasimatymą su tavo darb-

PRIEŠ DEŠIMTĮ metų (1971.8.2) tragiškai mirė rašytojas Juozas Tinnis, LD žurnalo literatūros redaktorius, gyvenęs ir dirbęs Los Angeles, Calif. Be pomirtinio leidinio "Laiškai Andromachai, jis yra rankraštyje palikęs nebaigtą ruošti spaudai novelių rinkinį, iš kurio yra paimta ši novelė rašytojui prisiminti. □

daviu. Aš juk negaliu apvilti žmogaus, su kuriuo susitariau, kad rytoj pradėsiu sekti jo žmoną.

— Žinai, mano mielas, aš galiu rytoj tavo vietoje pabūti sekliu, o tu būtinai nueik, kur aš sakau. Juk tu sugebėsi atlikti ir du darbus: dienos metu eiti seklio pareigas, o vakare, kaip ir aš, dirbsi aliuminijaus fabrike. Man bus nemalonu, kad mano rekomenduotas darbininkas neateis.

— Na, jeigu taip, tai gerai, — atsakė patenkintas Vytas Vaškas ir nupasakojo Sruoginiui, kur nuvykti, kaip atpažinti moteriškę ir kaip ją sekti.

Rytojaus dieną Andrius Sruoginis, nesi-tverdamas smalsumu, nuvyko prie misterio Bird namų, o Vytas Vaškas nuvažiavo į aliuminijaus fabriką. Darbdavys pasiūlė pakuotojo darbą, ir atvykęs tuojau jį priėmė, išgirdęs, kad darbas gerai apmokamas.

Vakare, pertraukos metu, abu draugai susitiko jau fabrike. Vytas Vaškas padėkojo už darbo suradimą ir pasiteiravo:

— Na, Andriau, kaip ji atrodo, ta dama, kurią tau pavedžiau sekti?

— Ar tu esi matęs kokiam filme Marilyn Manroe?

— Žinoma, kad esu! Tai buvo "Gentlemen prefere blonds" filmas.

— Tai ši dama tikra jos kopija. Dailus veidukas, grakšti figūra, o jau eisena... Kur gi tokia neturės pasisekimo vyrų tarpe! Ne be reikalo vyras samdo sekli...

— Ačiū už pavadavimą. Aš tuo patikėsiu, kai rytoj pats savo akimis ją išvysiu.

Rytojaus dieną Vytas Vaškas dar prieš dešimtą jau vaikštinėjo ties misterio Bird namais, vis dairydamasis, kad ta dama išeis. O ji pasirodė tik po kokios valandos ir pasuko prie autobusų sustojimo ženklo. Sekliui net širdis sudrebėjo, išvydus damą melsva skrybėlaitę. Jis metė į

ją slaptą žvilgsnį, ir jo vaizduotėje iškilo Marilyn Monroe atvaizdas. Misterio Bird, o taip pat ir jo draugo Sruoginio sakytas tiesa: ji buvo gražuolė.

Nerukus atėjo autobusas su keliais keleiviais, ir dama įlipo, o paskui ją ir Vaškas. Nuvažiuoti iki miesto truko tik penkio minučių. Dama išlipo ir ėjo šalią, apžiūrinėdama prekylangius su moteriškais drabužiais, o taip pat retkarčiais žvilgtelėdama į savo laikrodėlį. Tuo tarpu gi Vaškas laikėsi per kelias dešimt žingsnių nuo jos, kad nesukeltų įtarimo. Kelis sykius ji atsisuko ir pažvelgė atgal, lyg supratusi, kad kažkas ją seka. Bet gal ji ko laukė? Tikriausiai, kad taip. Juk kam gi ji žiūrėtų į laikrodėlį! Taip bežingsniuodama priėjo kavinę ir bematant dingo už jos durų.

Vaškas dar kurį laiką pasiliko gatvėje, o paskui lėtu žingsniu įslinko į kavinę, apžvelgdamas ten esančius žmones. Jo žvilgsnis bematant atpažino damą, sėdinčią kampe prieš kažkokį vyriškį, kurio veido Vaškas negalėjo matyti, nes jo nugara buvo atsukta į durų pusę. Jis atsisėdo priešingame kampe ir, priėjus padavėjai, užsisakė puodelį kavos. Parėmęs delnu kaklą, jis žiūrėjo pro pirštus į damos pusę, kuri negarsiai juokėsi, kai vyriškis kažką jai pasakojo. Vaškui dingtelėjo mintis, kad misteris Bird buvo teisus, suabejojęs žmonos ištikimybę, kad ne be reikalo ji pasamdė sekliu.

Praėjus gal pusvalandžiui, vyriškis pakilo ir kartu su dama pasuko durų link. Tik dabar Vaškas atpažino damos partnerį ir didžiai nustebė. Jis dar labiau užsidengė delnu veidą, kai dama ėjo per kavinę, lydima Andriaus Sruoginio, kuris vakar buvo pripiršęs jam darbą aliuminijaus fabrike. Vaškas nebesakė jū, bet ramiai sau išgėrė puodelį kavos, vis dar negalėdamas atsišėbėti tuo, ką buvo išvydęs.

Vakare Vaškas sutiko Sruoginį darbe, bet neužsiminė, kad jį matė kavinėje su dama.

Kitą dieną Vaškas nusekė damą į paplūdimį, kur ji susitiko su jau ten laukusiu Sruoginiu. Jis laikėsi vis atstu nuo jų, kad neatpažintų. Ir taip kasdien per visą savaitę, Sruoginis jos nebepaleido. Matyt, dama tikrai buvo įdomi, kad sužavėjo tokį rimtą vyrą.

Pagaliau atėjo pirmadienis, kada Vaškas turėjo duoti misteriui Bird savo sekimo rezultatų apyskaitą. Bet argi jis galėjo išduoti savo draugą, kuris jam net darbą buvo parūpinęs? Jis tik misteriui Bird papasakojo, kad jo žmona buvusi kavinėje, paplūdimy, muziejuje, moteriškų drabužių krautuvėje ir kitur, bet nesusitikusi su jokių vyriškiu.

Amerikonas tuo buvo patenkintasir tuo-

jau pat išrašė Vaškui septyniasdešimt penkių dolerių čekį. Vaškas pajuto smarkų sąžinės graužimą dėl tų pinigų už nevisai tinkamai atliktas pareigas — už nutylėjimą, kad dama tikrai turi meilužį. Tačiau nuo sekimo pareigų dar negalvojo atsisakyti. Iš čia jis tiesiog nuvyko prie misterio Bird namų, iš kurių netrukus pasirodė ir dama. Autobusų sustojimo vietoje ji nusišypsojo Vaškui ir tarė:

— Aš žinau, kad jūs esate mano vyro nusamdytas seklys. Žiūrėkit, kad jam nė šnipšt apie tai, kad aš susitinku su jūsų draugu. Priešingu atveju jūsų laukia dideli nemalonumai.

— Nebijokit, poncia. Aš dar šiandien atsisakysiu nuo seklio pareigų...

— Ačiū, ir gerai, kad jūs toks protingas ir sukalbamas.

— Nežinau, ar aš protingas, bet žinau, kad negaliu išduoti draugo.

Vytas Vaškas tą dieną nebevažiavo su dama autobuse, bet grįžo namo, palikęs ją ramybėje. O vakare, sutikęs darbe Sruoginį, pasisakė baigęs seklio pareigas, ir už tai susilaukė draugo pagyrimo:

— Gerai padarei: nepadoru šnipinėti moterį.

— Bet dar nepadoriau vilioti ištėkėjusią moterį.

Vieną vakarą Vytas Vaškas pasigedo fabrike Sruoginio. Pasiteiravęs boso, sužinojo, kad draugas paguldytas į ligoninę su peršautais plaučiais. Kitą dieną Vaškas nuvyko jo aplankyti. Pacientas silpnai, šnabždančiu balsu pasiteiravo:

— Ar misteris Bird dar laisvas?

— Laikraštis rašo, kad suimtas už pasikėsinimą nužudyti savo žmonos meilužį.

— Koks čia meilužis!.. Aš buvau jai tik draugas.

KNYGOS, GAUTOS PAMINĖTI IR PLATINTI

RYTŲ LIETUVA. Studia Lituanica IV. Istorinių bei etnografinių studijų rinkinys. Redagavo Algirdas M. Budreckas. 624 p., iliustruota. Kaina \$15 (su persiuntimu) — \$16.50). Nei leidyklos, nei redaktoriaus adresas knygoje nenurodytas. Knyga gaunama LD knygyne.

THE CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA. Vol. I. Liet. Katal. Bažnyčios kronikos 1972-1974. Išverstos į anglų kalbą. Society of Publications of the Chronicle of the Catholic Church in Lithuania, 6825 S. Talman, Chicago, IL 60629. 457 psl. Kaina \$7. (Su persiuntimu \$8.50) Gaunama LD knygyne. (Praėjusiam LD numeryje apie šią knygą rašėme plačiau).

LB 1981 m. Literatūros premija

Lietuvių Bendruomenės literatūros premija (\$3000 dydžio), 1980 metais įsteigta JAV LB Kultūros Tarybos, Krašto valdybai pritarus ir pasižadėjus finansuoti, 1981 m. bus skiriama už grožinę lietuvių išeivijos kūrybą. Premijos sąlygos sutartos su Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba.

1. Premija skiriama, atsižvelgiant tik į svarstomojo kūrinio meninę vertę. Jei nebūtų gauta premijuotino lygo veikalo, vertinimo komisija pasiūlys Kultūros tarybai tris išeivijos rašytojus, premijuotinus už bendrąjį įnašą į grožinę lietuvių literatūrą. Vienam iš jų Kultūros taryba skirtų 1981 metų premiją, susitarusi su vertinimo komisija.

2. Lygicimis teisėmis su spausdintaisiais veikalais premijuotini ir rankraščiai.

3. Premijai veikalus atsiųsti paskutinė data — gruodžio 31 d.

4. 1981 metų Lietuvių Bendruomenės literatūros premijos vertinimo komisiją sudarys Kultūros taryba, susitarusi su Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba. Komisijos sudėtis bus greitai laiku paskelbta.

Pastaba. Įsidėmėtini premijos sąlygų pakeitimai. Sutarta, kad dvejus metus iš eilės premija bus skiriama tik už grožinę literatūrą, o trečiuosius (1982 m.) — tik už lituanistinės tematikos humanitarinio turinio mokslo veikalus arba eseistinių straipsnių rinkinius. Premijos siekiantieji mokslo veikalai galės būti arba lietuvių, arba anglų kalba parašyti.

Premijos taisyklės

1. Premijos siekiantieji kūriniai siunčiami Kultūros tarybai jos vicepirmininko adresu: Viktoras Mariūnas, 1994 Beverly Hills Drive, Richmond Hts., OH 44143 (Telef. 216-481-4534).

Apie gautas siuntas bus pranešta siuntėjams. Už paštuose užkliuvusias ar dingusias siuntas Kultūros taryba neatsako. Jų ieškojimu rūpinasi patys siuntėjai.

2. Spausdintieji kūriniai turi būti atžymėti 1981 metų data. Tačiau, kai kūrinys atžymėtas 1980 m. data, o į rinką atėjo tik 1981 m., tai jis bus laikomas 1981 m. kūrinium. Visi rankraščiai bus laikomi 1981 metų kūriniais.

3. Kiekvieno rankraščio pakanka atsiųsti po vieną nuorašą, bet kiekvieno spausdinto kūrinio siunčiama po penkias knygas. Jos siuntėjams nebus grąžinamos.

Pageidautina, kad rankraštiniai kūriniai būtų parašyti mašinėle. Tačiau bus priimti ir lengvai išskaitomi ranka rašyti kūriniai.

5. Prie kiekvieno kūrinio pridedamas lydraštis su autoriaus vardu-pavarde, adresu ir telefono numeriu. Dalyvavimas varžybose dėl premijos — viešas aktas.

Premiją laimėjusio rankraščio autorius galės tartis su Kultūros taryba dėl jo išleidimo arba pats susirasti leidėję.

1981 m. spalio mėn. 8 d.

JAV LB Kultūros taryba

LATVIŲ LIKIMO LEGENDA

Simas Sužiedėlis

Senų senovėje, anot vieno padavimo, Dauguvos krante netoliese Rygos gyvenęs milžinas stipruolis, kuris galėjęs net ir lokį įveikti. Jis gynęs žmones nuo plėšrių žvėrių, nuo baugių šmėklų ir vaiduoklių, nuo burtininkų ir raganių. Kartą besirungdamas su raganvaikiu, tokiu stiprūnu kaip ir jis pats, nusirites Dauguvos verpetan kartu su savo varžovu. Jisai tą raganių, tamsybės siaubūną, murkdąs upės dugne. Tačiau ateisianti diena, kai išnirsias paviršium visos šalies džiūgesiui, kad piktasis galą gavęs.

Šita sakme — nesunku pastebėti — vaizduojamas latvių tautos istorinis likimas. Dauguvos upe iš Baltijos vingiavo prekybos kelias į Dniepro aukštupį ir toliau į Juodąsias marias. Užtat Dauguvos krantuose kužėjo prašalaičių ir įsibrovėlių, tarytum kokių vaiduoklių ir raganių. Latvių senoliams teko grumtis dėl savo žemės ir laisvės. Tą kovą, užtrukusią beveik per visą Latvijos istoriją, poetas Andrejs Pumpurs pavaizdavo epine poema *Lačplēšis* (1888). Tai vardas ano milžino stipruolio, latvių tautos didvyrio, kurį lietuviškai pavadintum Lokiaplėšiu. Jis rungėsi su latvių tautos priešu — tamsos galiūnu Juoduoju Riteriu. Šis antrasis poemos veikėjas mena pirmiausia vokiečių riterius — kalavininkus, kurie valdė latvius kone ištisus keturis amžius. Vėliau įsibrovė kiti atėjūnai — Maskvos rusai, slėgę latvių tautą apie du šimtmečius. Pavergtieji ir pavergėjai grūmėsi tartum kokiam Dauguvos verpete — tame istorijos įvykių sūkuryje, kuris smarkaudamas nešė Baltijos pamarin karus, smurtą ir nelaisvę. Vis dėlto latviai neprarado vilties iš vergovės išsivaduoti. Andrejs Pumpurs, tarnavęs karininku Rusijos kariuomenėje, vienam latvių studentų būrelyje prasitarė: Aš dar kovoju už rusų žemę, bet jūs, jaunieji, kovosite jau už savo žemę.

Šį įsitikinimą ir lūkestį dar labiau pabrėžė žymiausias latvių poetas Janis Rainis, lietuvių draugas, trumpai gyvenęs Vilniuje ir Panevėžyje. Jisai Lačplėšio legendą įvilko į scenos veiklą *Uguns un nakts* (Ugnis ir naktis, 1907). Žvelgdamas į savo tautos likimą, jis dvi skirtingas ir priešingas jėgas, besigalinėjančias Dauguvos krantuose, išreiškė dviem įvaizdžiais — šviesos ir tamsos. Ugnis — tai šviesa, gėris ir tiesa, laisvė ir nepriklausomybė; naktis — tai klaiduma, niekybė ir melas, prievarta ir klasta. Visas veiklas prisirpęs taiklios ir gilios simbolikos. Lačplėšis simbolizuoja tautos gyvastį, jos nemarią dvasią, ne-

užslopinamą troškulį gyventi ir kurti. Juodasis Riteris — tai engėjas, tautos žudikas, mirties demonas. Jis siekia pražudyti ir tautos didvyrį ir jo vaduojamąją mergelę Laimdotą (Latviją). "Kai Latvija bus laisva ir laiminga, mano žygis bus baigtas" — taria Lačplėšis eidamas grumtis su savo priešininku. O tas tamsusis priešas dar tiek stiprus, kad su savim įtraukia verpetynan ir didvyrį Lačplėšį. Bet jis turi gynėją: jį pamilusią skaisčiąją Spinduolę. Mergaitė atskuba šaukdama: "Kova dar nebaigta, Lačplėsi! Spinduolė tau padės". Tai įsme-ninimas tautos dvasios ir kultūros. Janis Rainis, persekiotas ir gaudytas, kentėjęs ir svetur vargęs, daug pasaulio matęs, aiškiai regėjo, kad ne fizinė jėga, kuri trupa, bet dvasinė stiprybė, išsaugotos tradicijos, svetimybėmis neapžėlęs tautos būdas — tik tai tegali išlaikyti tautą gyvą ir išvesti į laisvės kelią.

Išpranašavęs laisvę, Janis Rainis ja te-sidžiaugė dešimtį metų. Skirdamasis su sa-vo tauta (1929 m.), minėjo tautos ir žmo-nijos meilę. Apie tai skaitome paskutinia-me Rainio eilėraštyje, skirtame nedidutei mergaitei ir įrašytame į jos albumėlį. Ma-ži vaikai ir mažos tautos niekam pikto ne-linki: visus vienodai myli. Kitaip esti su didelėm tautom, o ypač su didžiaisiais kaimynais. Jiems visada maža to, ką turi savo; jie puola ir grobia kaimyno žemę ir žmones.

Latviai ir lietuviai, apsupti didelių kai-mynų, patyrė ir patiria daug skriaudos. Ki-tados niokojo germanai (juodieji riteriai), vėliau ir dabar — slavai (Maskvos rusai ir bolševikai—raudonieji rėjūnai). Mes praei-tyje turėjom didelę ir garsią valstybę. Lat-viai praeity turėjo daug mažiau laimės negu mes ir daug daugiau vargo. Vis dėlto jie gali didžiulis, kad nuo pat žilos senovės atlaikė visas priespaudas, išliko tautiškai stiprūs ir atsparūs. Tai, be abejo, padėjo sulaukti visiškos laisvės, pasidžiaugti ne-priklausoma valstybe, nors ir trumpam laikui. Ji gražiai skleidėsi ir vešliai augo medžiagiškai ir kultūriškai. Gyvendamas laisvoje Latvijoje negalėjai sakyti, kad tai nauja valstybė be šimtmetinių savarankiš-ko valdymosi tradicijų. Negi valstybių pa-matus sudaro tik administracinės tradici-jos?

Ar daug kam iš lietuvių teko pakelti auti po laisvąją Latviją? Apeiti kaimus ir mies-telius, šnektarti su ūkininku prie namų apy-vokos, vingiuotu keliu važiuoti į turgų? Ar teko būti Latvijoje per didžiuosius atlaidus, Kuršžemėje su žvejais traukti tinklą, Vidžemėje vakarais klausytis juo-kavimų ir dainų:

*Dod Dievīn, kalnā kāpt,
Ne no kalnā lējiņā.
Dod, Dievīn, otram dot,
Ne no otra mīli lūgt!*

(Duok, Dievuli, kalnan kopti / Ne nuo kalno žemumon. / Duok, Dievuli, kitam duoti, / Ne iš kito meilės melst!)

Pasitikėjimas savo jėgomis ir savo darbu latviams gana būdingas. Jie imasi kurio darbo vikriai ir skubiai, lyg debesui žliug-sint, kai rugiai į gubas nesustatyti. Visa tai neišdyla iš prisiminimų. Gali užmiršti Amerikos dangorėžius ir Kanados miškus, bet niekada neužmirši tėviškės dangaus ir gimtoje žemėje paliktų pėdų. O po Latvi-jos dangumi ir latvių žemėje galėjai rasti gimtojo krašto vaizdų ir senų giminaičių.

Kartais, tiesa, nudvelkdavo lyg kokia vėsoma, tartum debesis būtų saulę užslin-kęs. Tai ilgų amžių palikti skirtumai. Bet visada taip būva, kai pargrįžta brolis iš toli, pareina sesuo seniai nematyta. Susėdi po liepa arba stalo kertėje ir žodžio ne-sumezgi, kol širdis atvėsta ir liežuvis at-siriša. Tada pratrūksta žodžiai ir jausmai.

Toks yra lietuvių ir latvių — Baltijos pamario seserų likimas. Amžiai jas skyrė ir tolinio, ir vis dėlto neperskyrė. Visokie tamsieji riteriai engė ir skandino, ir vis dėlto liko gyvos. Dabar jas jungia bendras likimas ir bendra kova, tačiau nebe su Juoduoju, bet su Raudonuoju Riteriu, daug imantresniu ir suktesniu. Nereikia tačiau pamesti vilties tautinės ištvermės (Lačplėšio) pergale!

Nepriklausomybės paskelbimo švente (lapkričio 18) broliams latviams linkime viso ko geriausio ir su visa latvių tauta kreipiamės į Viešpatį: *Dievs, svēti Latviju!*

★ ★ ★

Latvijas neatkarības svētkos mums ir liels gods sirsnīgi apsveikt brāļus latviešus un izteikt vislabākos novēlējums Jūsu lai-mīgai nākotnei.

Mēs visi ceram, ka reiz tumšā vara ies bojā, ka taisnība uzvarēs, un ka reiz pie-nāks diena, kad mes atkal varēsim brīvi dzīvot savā tēvu zemē — skaistā Baltijas jūrmalā.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

ŠV. PRANCIŠKAUS DVASIOS SPIN-DULIAVIMAS. Išleido Pranciškonai, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Paruošė T. Viktoras Gidžiūnas, OFM. 120 psl., gausiai iliustruota. Kaina \$5. (Siun-čiant paštu \$6). Gaunama LD knygyne.

MAŽOJI LIETUVA IR MES. Išleido "Lietuvių Miškininkų Sąjunga Išeivijoje". Paruošė inž. Vincas Žemaitis, 2740 West 43rd St., Chicago, IL 60632. 112 psl., iliustruota, su žemėlapiiais. Kaina \$4 (su persiuntimu \$5). Gaunama pas leidėjus — P. Norkaitis, 5429 So. Albany Ave., Chicago, Ill. 60632 ir LD knygyne. 4364 Suncet Blvd., Los Angeles, CA 90029.

LATVAITĖ FILMŲ PASAULYJE

Puikūs filmų žvaigždės Joan Crawford rūmai Los Angelėje. Dabar tenai gyvena kiti, ten surengtas spaudos žmonių priėmimas - pasikalbėjimas su Rutanya Alda.

Be keliolikos mažesnių filmukų, Rutanya Alda pagarsėjo dabar rodomu reikšmingu filmu "Mommie Dearest" (Motina brangiausia) su Faye Dunaway (Paramount filmų gamyba). Rutanya Alda vaizduoja Joan Crawford sekretorę. Atlieka gerai.

Po vaišių sėdame gelsvomis spalvomis išpuoštame priėmimo kambaryje - salione. Minkštos kėdės, sofos, tamsiai rudi stalai, auksinės spalvos židiny, medžiai (ne tik gėlės). Toliau — biblioteka su tamsiai mėlynomis kėdėmis, raudonais stalais, gausybė knygų.

Man pavyko įsitaisyti visai prie Rutanya Aldos, pirma kartą pamatytos. Kitame kambario gale taikstosi atsisėsti Anslavs Eglitis. Aš garsiai jį pašaukiu:

— Anslavs, Anslavs!

Bet jisai kalbasi su švedų spaudos atstove, negirdi.

Vėl šaukiu: — Anslavs!

Rutanya Alda staiga linksmai pasižiūri į mane ir klausia:

— Ar jis Anslavs Eglitis?

— Taip, — atsakau, — tai jis.

Vos nuskambėjus tiems žodžiams, ji greitai prieina prie Anslavo ir, nors dar nepradėta spaudos konferencija, maloniai paėmusi už rankos garsiai jo paklausia:

— Ar jūs Anslavs Eglitis?

Jis kukliai atsako:

— Taip.

Tada Rutanya Alda, jį maloniai laikydama už rankos, atsisuka į spaudos atstovus ir garsiai taria:

— Man labai malonu pažinti Anslavą Eglitį. Jis gerai, labai gerai žinomas visiems latviams, jo raštai mielai skaitomi. Aš niekad nepraleidžiu jo įdomių straipsnių apie filmus, mielai skaitau jo knygas. Kaip malonu pažinti tokį įtakingą spaudos asmenį ir mano tautietį latvi Anslavą Eglitį!

Anslavs kukliai lenkiasi, tyliai padėkojęs sėdasi.

Visiems aišku, kokios tautybės Rutanya Alda. Nuotaika maloni ir palanki filmų artistei ir latviams.

Kvietime buvo pažymėta jos latviška kilmė ir kad jos tėvas tebėra Rygoje.

Man leidžiama pradėti klausimus. Pasidžiaugiau, kad latvaitei pavyko pralaužti kietus ir neįtikėtinai šaltus amerikiečių ir Hollywoodo filmų pasaulio ledus, linkiu tolesnės sėkmės.

Kokia jos gyvenimo eiga? Kaip ji pradėjo savo filminę karjerą ir koku būdu išmoko angliškai kalbėti be akcento?

Su motina bėgo nuo jų kraštą, gimtąją Latviją, užpuolusių rusų-komunistų. Laivu

plaukiant į Švediją buvo torpeduoti. Po kiek laiko atsidūrusi pabėgėlių (DP) stovykloje Vokietijoje. Čia išgirdo ir įsidėmėjo pirmą amerikiečių žodį: Tom Mix. Dideliu įdomumu stebėjo jo filmus, nors buvo visai mažutė.

Nemokėdama angliškai, bandė išsiaiškinti kai kurių žodžių prasmę. Žodelis USA — ką tai galėtų reikšti? Latviškai usa reiškia ūsai, todėl manė, kad USA yra ūsotų žmonių kraštas, gad tik Tom Mix buvo nusiskutęs.

Sekantis įstrigęs vardas: Gary Cooper. Tuo laiku ji buvo apie 6 metų amžiaus.

Atvykus į J. A. V-bes, mokykloje vaikai labai šaipėsi iš jos, niekino dėl anglų kalbos nemokėjimo, o mokytoja stačiai spiaudavo į veidą liepiant ištarti *th*, kokios raidės nėra latvių kalboje. Per ašaras ji tardavo *th*, *th*, *the* iki išmoko. Taip pat be galo vargino raidė *w*, kuriai tarimo taip pat nėra latvių kalboje.

Turėjo vieną brolių, dabar jau du (iš motinos antrų vedybų). Apie tėvą ilgai nieko nežinojo, karo metu jis buvo rusų pasiūstas kariauti kažkur į Mandžūriją. Gerokai vėliau surado, buvo nuvykusi aplankyti Rygoje.

Gyvenant Vokietijoje, DP stovyklose, trūko maisto, dažnai teko badauti. Viena me kambaryje gyveno 4 žmonės.

Amerikiečių filmuose gražiai reiškiasi ir į žvaigždes kyla maloni ir talentinga latvaite Rutanya Alda (Nuotraukos viduryje). Spaudos konferencijos metu Hollywoode džiaugėsi susitikusi savo tautietį Anslavą Eglitį, stovintį šios nuotraukos dešinėje pusėje, kurio raštus nuolatos skaito. Ji labai draugiška ir lietuvių atžvilgiu. Kairėje Algirdas Gustaitis, "Lietuvių Dienų" žurnalo bendradarbis, lietuvių spaudai daug metų rašęs filmų temomis.

Amerikoje gyveno New Yorke, paskui iš ten vyko į Evanston, Illinois, paskui į Arizoną jau su patėviu.

Hollywoode, liesdama Joan Crawford kojų ir rankų išpaudus, pajuto tarsi elektrinį smūgį. Ir koks keistas supuolimas! Vėliau parinkta reikšmingai rolei kaip tik tos žvaigždės asmeniui ryškinti. Vykstant pas filmų direktorių New Yorke buvo baisiai šalta, taxi nebuvo, teko nuo autobuso eiti keliolika blokų pėsčiom, taip sušalo, kad vos begalėjo kalbėti. Bet netrukus buvo pakviesta ir vaidino. Tame šaltyje vaikščiodama peršalo ir sirgo su 104° F karščio.

Ji kalba labai maloniai, nuoširdžiai, laisvai ir visiškai įtikinančiai. Tikras malonumas klausytis. Stačiai reikia gėrėts.

Pakliūti į amerikiečių TV ar filmus reikia ne tik daug darbo, bet — svarbiausia — laimės, sėkmės. Sakoma, Dustin Hoffman pagarsėjo per vieną dieną, bet iki toji diena atėjo, jis plušo, vaidino, stengėsi penkiolika metų!

Pagaminus filmą, direktorius iškirpo 25 minutes. Yra manančių, kad kaip tik geriausias vietas iškirpo. Likutis neduoda pilno vaizdo.

Filme jai reikėjo vaidinti jauną, o paskui visai seną moterį. Senatvės išgavimui jai ant veido uždėjo gipsinę ar panašią maskę pusvalandžiui, tik du šiaudelius įkišę į nosį alsavimui. Po 25 minučių reikėjo čiau-

Rutanya Alda, a rising Latvian-American Film Star, with compatriot and journalist Anslavs Eglitis at a Hollywood press conference. On the left, Algirdas Gustaitis, a Lithuanian Days collaborator and frequent contributor of Articles on the movie industry.

Photo Hollywood Foreign Press Assoc.

dėti. Taip verčia, net plėšia krūtinę. Bet atlaikė nečiaudėjus. Kai nuėmė kaukę, buvo net mėlyna. Ji manė, kad tada mirs. Veidą labai skaudėjo ir maskę plėšiant, nes lupo su plaukeliais ir prilipusios odos gabaliukais. Tą kaukę ji turėjo ir čia pat visiems parodė.

Ji mano, kad Joan Crawford buvo daugiau nei artistė. Pokalbio metu dalyvavo ir tikroji J. Crawford sekretorė Betty Barker, papasakojusi iš Crawford gyvenimo. Taip, tikrai Crawford turėjo šimtus porų batų — tai reikalinga artistei.

Rutanya Alda kalba, skaito, rašo latviškai. Jos tikra latviška pavardė Rutinija Alda Skrastinia. Nuostabiai maloni, draugiška, džiaugėsi, kad mudu su Egličiu tokie bičiuliai.

Vaidino su Robert Di Niro veikaluose "Greetings" ir "Hi Mom". Matoma filmuose "The Deerhunter" (vaidina jauną-

ją); su Al Pacino filme "The Panic in Needle Park" ir "Scarecrow"; filme "When A Stranger Calls" ir eilėje kitų.

Šešeri ir pusė metų, kaip ištekojo už aktoriaus Richard Bright, kuris irgi dalyvavo pokalbiuose. Jis yra vaidinęs "The Godfather" (I ir II d.), "The Idilmaker" ir kt. Truputį jau išmokęs latviškai.

Malonu, kad ši latvaitė jau pagarsėjo filmų pasaulyje. Spaudos atstovai padarė šimtus nuotraukų, paskleis ir atspausdins įvairiose pasaulio valstybėse. Čia pat pagamintas Video filmas su ja.

Rutanya Alda nuolatos su vyru gyvena New Yorke. Anksčiau tenai teko net taxi vairuoti — visai pragyventi reikia. Dabar tai jau tik tolimi atsiminimai.

Algirdas Gustaitis

Dar viena filmų žvaigždė kilusi iš Lietuvos

Filmų garsenybė, žvaigždė Marsha Mason pernai vieno priėmimo metu sužinojusi, kad esu lietuvis, mane džiaugsmingai apglėbusi pasisakė, kad jos motinos giminės yra lietuviai, caro laikais atvykę iš rusų okupuotos Lietuvos. Tokie pasikalbėjimai prabėga greitai ir kartais nėra oficialūs.

Todėl kai 1981 m. buvau pakviestas vaišėti po filminės premjeros "Only When I Laugh" (Tiksliai kai juokiuos), atsistojęs priminiau pernai jos man pasakytą lietuviškos kilmės pagrindą, prašiau dabar apie tai pasakyti prie visų.

Šaunioje The Beverly Hills Hotel salėje buvo apie šimtas užsienio spaudos atstovų. Taip pat keliolika filminių asmenybių. Prie pagrindinio vaišių stalo sėdėjo vienas geriausių Hollywoodo filminių tekstų au-

Žymus amerikiečių filmų rašytojas Neil Simon kalbasi su lietuvių spaudos atstovu Hollywoode Algirdu Gustaičiu, po spaudos konferencijos rugsėjo 17 d. The Beverly Hills Hotel, Hollywood, Calif. Nuotraukoje iš kairės: filmų artistas James Coco, filmų artistė Joan Hackett, filmams rankraščių rašytojas Neil Simon, A. Gustaitis ir filmų žvaigždė Marsha Mason, kurios senelė ir motina yra lietuvės. Photo Hollywood Foreign Press Assn.

Noted Playwright Neil Simon speaks to Lithuanian press representative Algirdas Gustaitis following a September 17, 1981 press conference at the Beverly Hills Hotel, Hollywood, Calif. From the left: Actor James Coco, actress Joan Hackett, Neil Simon, Algirdas Gustaitis and actress Marsha Mason whose mother and grandmother are Lithuanian.

torius Neil Simon, kurio televizijos serijiniai ir filmų vaidinimai visuotinai pripažinti ir atžymėti daugeliu premijų. Kai kurie: Barefoot in the Park, The Odd Couple, Plaza Suite, The Prisoner of Second Avenue, The Sunshine Boys, Chapter Two, They're Playing Our Song, California Suite, The Goodbye Girl, The Heartbreak Kid, Seems Like Old Times ir kt. O dabar — Only When I Laugh.

Kaip žinome, Neil Simon yra vedęs Marsha Mason.

Taip pat tenai sėdėjo to filmo direktorius Glen Jordan ir produseris Roger M. Rothstein. Ir garsūs artistai, vaidinantieji tame filme, — James Coco, Joan Hacket.

Prie tokios auditorijos kiekvienas garsenybių žodis įrašomas į daugelį garso juostelių, iš kurių į visą pasaulį paleidžiamos naujienos, žinios.

Prieš atsakydama į klausimą Marsha Mason maloniai pamosavo ir pasakė, kad jos motinos giminės atvyko iš Lietuvos, kuri tada buvo valdoma Rusijos. Jos senelė irgi buvo lietuvė. Ji gimė St. Louis, Missouri ir jos tėvas atvykęs iš Anglijos ar Airijos.

Taigi, aiškiai, viešai, prie visų pasisakė savo giminystės ryšius su lietuviais. Tai buvo pritrenkianti naujiena, nes užsienio spauda, nei Hollywoodas to nežinojo.

Vėliau maloniai pasikalbėjau su ja ir jos vyru Neil Simon, paprašiau, gal malonėtų savo raštuose teigiamai paminėti lietuvių, daviau apie lietuvių tautą literatūros anglų kalba. Draugiškai paėmė, sakė, pasiskaitys ir, jei pasitaikys proga, panaudos.

Algirdas Gustaitis

RADIJO VALANDĖLĖS "LEISKIT Į TĖVYNĘ" PENKMETIS

Hot Springs, Ark. — Šių metų spalio 10 d. suėjo radijo valandėlės "Leiskit į Tėvynę" — Lithuanian Broadcasting SPA — veiklos penkerių metų sukaktis, kuri atšvęsta linksmoje gegužinėje Stephens parke — Quichita ežero pakrantėje. Graži, saulėta rudens diena ir tautiečių pritarimas valandėlės veiklai davė gražių rezultatų. Į gegužinę prigužėjo gausus būrys valandėlės klausytojų.

Dovanos loterijos būdu davė gražaus pelno; su gautomis aukomis gegužinės metu tai papildė kasą būsimoms transliacijoms.

"Leiskit į Tėvynę" radijo valandėlės steigėjai yra Salomėja ir Petras Šmaižiai ir Antanas Kruklys, sudarydami korporaciją Lithuanian American Society SPA., kuri rūpinasi valandėlės išlaikymu. Į revizijos komisią įeina Kostas Marcinkus ir Antanas Zubavičius.

Sukaktuvinėje transliacijoje, spalio 11 d., sveikinimo žodį tarė Hot Springs burmistras Tom Ellsworth ir buvo perskaityti Lietuvos gen. kons. J. Daužvardienės ir Chicagos "Margučio" vedėjo sveikinimai.

Morališkai ir finansiškai sustiprinti, tikimės, kad pradėję antrąjį penkmetį, apvainikuosime jį dešimtmečiu.

Salomėja Šmaižienė

Hot Springs, Ark., radijos valandėlės "Leiskit į Tėvynę" (Longing for Homeland) steigėjai ir direktoriai. Iš kairės: Petras Šmaižys, programos techninis tvarkytojas, Salomėja Šmaižienė, programos vedėja ir pranešėja, ir Antanas Kruklys, valandėlės išdininkas.

The founders and directors of the Hot Springs, Arkansas, Lithuanian Radio Hour: Longing for Homeland. From Left to Right: Petras Smaizys, Technical Director, Salomeja Smaizys, Program Director and Announcer, and Antanas Kruklys, Treasurer.

ALOYZO BARONO VARDO NOVELĖS KONKURSAS

Lietuvių Rašytojų Draugija, norėdama prasmingiau paminėti savo mirusį narį, buvusį LRD pirmininką, novelistą ir romanistą Aloyzą Baroną, skelbia Aloyzo Barono vardo novelės konkursą.

1. Novelės temą bei meninę idėją autoriai pasirenka laisvai (tačiau pageidautina lietuviškas turinys ir personažai).

2. Novelės ilgis — ne daugiau 20 mašinėlės rašytų laiškų popieriaus puslapių.

3. Terminas: 1982 m. kovo 1 d.

4. Rankraščiai (rašyti mašinėle su tarpais) pasirašomi slapyvardžiu; atskirai pridamas užlipintas vokelis, pažymėtas tuo pačiu slapyvardžiu, o jo viduje — autoriaus pavardė, adresas ir telefonas.

5. Rankraščiai siunčiami LRD valdybai, (306 22nd St., Santa Monica, CA 90402) kuri juos perduoda juri komisijai.

6. LRD valdyba sudaro 3-jų asmenų komisiją, kuri sprendžia balsų dauguma (Jei komisija nerastų verto premijuoti kūrinio, premija atidedama kitiems metams). Komisijos sprendimas galutinis.

7. Geriausia pripažintos novelės autoriui skiriama 500 dol. premija, kuri os mecenatai yra Nijolė Baronienė ir LRD.

8. Jury komisijos sudėtis bus paskelbta vėliau.

9. Dėl premijuotos novelės spausdinimo LRD susitaria su autorium.

LRD valdyba

IŠ LIET. MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS VEIKLOS

Š. m. birželio 7-11 dienomis, Cedar Rapids, Iowa, įvykusiame General Federation of Women's Clubs (GFWC) suvažiavime, kuriame dalyvavo daugiau kaip 1500 delegačių, lietuviškas moterims atstovavo Lietuvių Moterų Klubų Federacijos (KMKF) pirmininkė Margarita Samatienė ir vicepirmininkė Salomėja Valiukienė.

M. Samatienė, jau ketvirti metai iš eilės šiuose GFWC suvažiavimuose sėkmingai praveda Lietuvos bylai ir žmogaus teisių reikalams svarbias rezoliucijas bei pasiūlymus. Šių metų suvažiavimas vienbalsiai priėmė M. Samatienės pasiūlymą paremti JAV Komisijos Europos Saugumui ir Bendradarbiavimui (US Commission on Security and Cooperation in Europe) nominaciją keturių Helsinkio Grupės narių, jų tarpe ir Viktoro Petkaus 1981 metų Nobelio Taikos premijai. (Premija paskirta UNICEF organizacijai, besirūpinančiai pabėgėliais — LD red.)

Spalio 24 d. M. Samatienė baigia LMKF pirmininkės trejų metų kadenciją. Jai priklauso širdinga LMKF narių ir lietuviškos visuomenės padėka ne tik už sumanų LMKF vadovavimą, bet ir už efektingą Lietuvos reikalų pristatymą amerikiečių tarpe. (sn)

Margarita Samatienė kalba General Federation of Women's Clubs suvažiavime, Cedar Rapids, Ind., š. m. birželio 7-11 d.

Margarita Samatiene addresses Delegates at the the General Federation of Women's Clubs congress in Cedar Rapids, Iowa, June 7-11, 1981.

VIRŠUJE — Žurnalisto B. Railos "Vai-
vos rykštės" sutiktuvės Clevelande. Iš d.:
B. Raila, A. Kuprevičius, M. Lenkauskie-
nė, D. Railienė, Mauručiai; stovi: dr. E.
Lenkauskas, P. Milašius, S. Lenkauskaitė
ir Rašylai.

APAČIOJE — LSS vadovų ir vadovių
sąskrydžio dalyviai su vyriausiais LSS va-
dovais Dainavos stovykloje.

Nuotrauka V. Bacevičius

TOP: Writer B. Raila at a reception for his
latest book, "Vaiivos Rykste" [Rainbow] in
Cleveland. From the Right: B. Raila, A. Ku-
previcius, M. Lenkauskiene, Mrs. Raila, Mr.
and Mrs. Maurucis. Standing: Dr. E. Len-
kauskas, P. Milasius, S. Lenkauskaite, and Mr.
and Mrs. Rasyla.

BOTTOM:

Delegates to the Lithuanian Scouting Associa-
tions' Leadership congress in Dainava, Mich.

VIRŠUJE — Per a. a. S. Barzduko šerme-
nis Clevelande. Iš kairės Čyvienė, Damu-
šienė, Gaidžiūnas, dr. Degesys, B. Raila,
Gaidžiūnienė, Railienė, S. Santvaras ir k.

APAČIOJE — Prie S. Barzduko karsto
Visų Sielų kapinėse Sakadolskienė skaito
testamento žodžius.

Top: Funeral ceremonis for St. Barzdukas.
From the Left: Mrs. Cyva, Mrs. Damusis,
Mr. Gaidziunas, Dr. Degesys, B. Raila, Mrs.
Gaidziunas, Mrs. Raila, S. Santvaras, and
others..

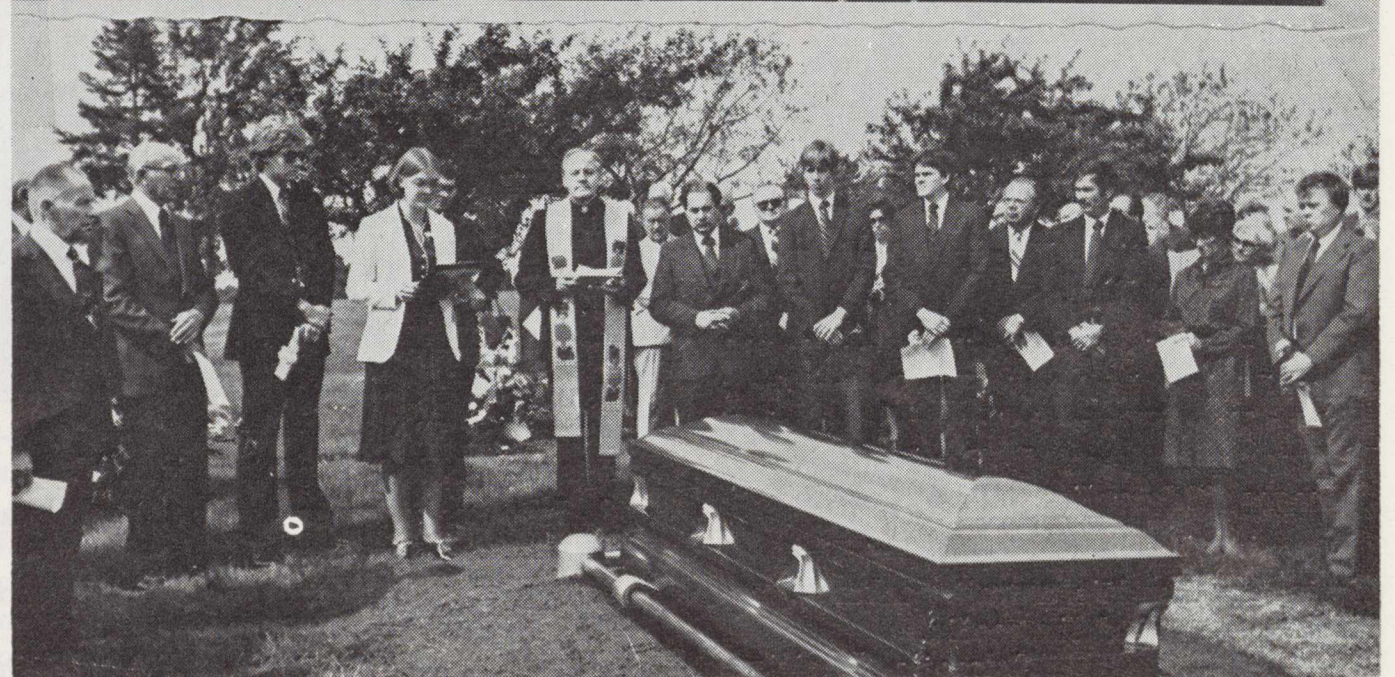
Bottom: All Souls Cemetery, Mrs. Sakadolskis
reads S. Barzdukas will.

Naujos knygos

LITHUANIANS IN SIBERIA — LIE-
TUVIAI SIBIRE. Išleido "Amerikos Lie-
tuvų Bibliotekos" leidykla Chicagoje
(3001 W. 59th St., Chicago, Il. 60629).
Redagavo dr. kun. Juozas Prunskis; iliūs-
travo Jonas Strungys. 216 psl. didelio for-
mato, kietais viršeliais, kaina \$20 (persiun-
čiant paštu pridėti \$2). Knygos išleidimą
pinigais parėmė: Mrs. Kotryna Giniotis,
Juno Beach, Florida; Illinois Art Council,
a State Agency; ir Dr. Juozas ir Agnė Ki-
ziai, Chicago, Ill.

Knyga gaunama leidykloje ir LD kny-
gyne, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles,
CA 90029. Kaina: pasiimant iš knygyno
\$20, siunčiant paštu — \$22.

ASMENYS, PARĖMĘ LD ŽURNALĄ, ĮSIGYDAMI LOTERIJOS BILITĖLIUS:

California

Bronė Adamson, Aldona K. Audronis, Vincent Alexander, J. M. Alex, J. Andrašūnas, V. Augustas, S. Aušrota, E. Arbas, A. H. Bajalis, W. Barauskas, D. A. Brazdžionis, A. Brazinskas, Baran, L. Briedis, J. Broz, Chas F. Mitchell, DDS, D. Balčiūnas, E. Balceris, R. T. Barauskas, V. Bungarda, K. Bandzevičius, M. Barauskas, A. Bružas, R. Bureika, L. Bagdonas, E. Blažys, S. Brazauskas, A. Bajoras, J. Baltėnas, R. Bureikienė, V. J. Čekanauskas, A. Cinikas, Mr. Mars J. deFort, J. Dalbokas, A. Dičius, D. Domkus, A. Devenis, A. K. Devenis, K. Deltuva, V. E. Dovydaitis, C. S. Dubickas, J. Dzenkaitis, S. S. Damulis, P. Dovydaitis, A. V. Doble, V. Fledzinskas, Flatte of Hollywood, P. Gauronskas, J. Gliuda, B. Gediminas, R. Giedraitis, DDS, Ch. J. Gordon, K. Galiūnas, H. Gorodeckas, A. F. Galdikas, T. Grikinas, A. J. Gulbinskas, K. Gričius, V. Gily, P. Gasparonis, V. Gurčinas, A. Kontvis, Prel. J. Kučingis, S. J. Kvečas, J. Kutra, A. A. Kudirka, A. J. Kuprėnas, V. Lembertas, Litvinai, J. Lipas, E. Leugoud, Masaitis, A. Mažeika, L. Medziukas, K. Motušis, J. N. Mockus, V. Macys, O. Malkauskienė, F. A. Logucki, A. M. Maskoliūnas, A. O. Mironas, C. A. Mikalajūnas, P. Malzinskas, E. Namai, Mary O. Hamrock, P. Indreika, Tekla Ivanauskas, J. Jurgilas, A. Janulis, V. Jasiulionis, V. Juodvalkis, C. Jasutis, V. Jonuškaitė, S. Ketarauskas, V. Kevalaitis, R. J. Kaldišius, A. G. Klimas, S. Karuža, Regina G. Kungys, J. Koklys, Mary Kilmonis, J. Kloris, L. Medelis, D. Mitkienė, A. Mitkevičius, Danyta S. Moray, O. H. Merkys, A. Milaknis, Ona Mekišius, J. Mulokas, Albertina Mišius, M. Naujokaitis, J. Narkevičius, B. W. Nurmsen, A. V. Pažiūra, H. J. Pascoe, Leo Oksas, Rev. A. Olšauskas, Rev. T. Palis, A. Pavasaris, J. Prakapas, A. V. Prižgintas, dr. M. Namikas, K. Prišmantas, A. Pečiulis, A. Pinkus, P. Pranis, P. J. Petraitis, A. Pranys, Genė Plukas, V. Rees, A. O. Razutis, St. Raštikis, L. Reivydas, E. A. Ross, V. Raulinaitis, Vlada Rackauskas, A. Rapšys, J. Ruokis, A. Sabaliauskas, Elena Sabalis, J. Šaulys, P. Sakas, V. B. Sky, Sumantas, B. Stark, E. Stirbys, P. Smaizys, J. Sprein, E. J. Sinkys, Stancavage, B. N. Skiman, A. Šimkus, Dr. J. Skirgaudas, V. Šimoliūnas, V. Šaras, A. Stankienė, E. Šepikienė, V. M. Siručiai, F. Speecher, kun.

V. Šiliauskas, T. Sereika, J. A. Janet, Rūta Skirius, V. Sakalauskas, J. P. Sweeny, MD, A. Trečiokas, A. Tumas, A. N. Urbanc, MD, Rev. A. Valiūška, V. Variakojis, W. P. Wallace, A. Vidugiris, F. Valuskis, E. Vilkas, V. P. Vidugiris, J. Venckus, P. Visvydas, B. Žemaitaitis, O. Žukas, S. Žukauskienė, S. Jankauskas, W. Adomkus, A. Prasčiūnas.

Connecticut

J. Banionis, Dr. J. S. Kriaučiūnas, S. Vilinskas, G. Kazlauskas, M. Petrauskienė, Kun. Z. Smilga, J. Karmuza, J. Tamašauskas, M. Woluns, A. Kainauskas, P. Karos, Carla M. Lukas, M. Aukštuolis, J. L. Crelan, A. Trainis, V. Liūkus, "Eglutė", Rev. J. Tautkus, W. J. Jurgelas.

Florida

A. Pilipavičius, V. Semaška, P. Rudaitis, Rev. J. Balkūnas, A. Rugys, Aldonas Biliūnas, V. Beleckas, J. L. Babrys, J. Daugėla, A. Urbonas, J. P. Vaičaitis, Z. Jonušas, V. Urbonas, A. J. Mažeika, B. Aušrotas, A. Alčiauskas, S. T. Dzikas, F. J. Šeštokas.

Illinois

J. Ališauskas, A. Antanaitis, Rev. V. Aleksonis, P. Atkočiūnas, DDS, Lucia Jakubauskas, A. P. Bagdonas, K. A. Bartašius, V. V. Brizgys, A. A. Brazis, Aldona Buntinas, B. Cizikas, Aldona Daukus, P. Duda, A. Gaska, E. Gaska, B. A. Dundulis, P. Gruodis, V. Gečas, J. Jankus, P. Jonikas, J. Jurkūnas, B. A. Kasakaitis, MD, J. Kanišauskas, J. Kizys, MD, L. Kriaučeliūnas, A. Kvečas, A. Lapinskas, R. Latoža, C. Laucius, Laisvoji Lietuva, J. B. Lungys, E. A. Likander, C. Modestas, V. Mažeika, J. Paukštienė, S. Petokas, Rev. J. Prunskis, V. Petrauskas, E. Pikelis, K. Povilaitis, J. Plačas, E. Razma, P. Račiūnas, Eglė Rukštelvė-Sundstrom, E. Josen, L. S. Shotas, V. Sinkevičius, K. Šidlauskas, J. Sliteris, L. J. Simutis, V. Sodeika, P. Skervs, Alice Stephens, R. Sidrys, MD, A. Skridulis, J. Švedas, Ž. Smilga, P. Stravinskas, A. Šešolauskis, J. Talandis, B. Tiškus, Rev. A. Trakis, V. Tauras, MD, E. Wasilevski, V. R. Utara, J. Vainėikis, A. Valavičius, A. D. Yuknis, J. Žadeikis.

Maryland

A. Radžius, V. Vaškys, J. B. Laučka, A. Vaičiulaitis, J. Balys, Msgr. L. J. Mendelis, P. Staniškis, Rev. A. Dranginis, A. Petrutis, Julia M. Rastenis, A. J. Juškus, V. Rutelionis.

Massachusetts

V. Kamaitis, I. Vasiliūnas, Ci-

tizens Assoc., J. P. Kairys, J. A. Rasys, L. Švelnis, Rev. A. Šermukšnis, S. Augonis, G. Penney, K. Šeštokas, L. Davidonis, N. Ruggles, E. Ribokienė, M. Picard, St. Francis' Church, Ona Merkis, Aldona Andriušis, S. Santvaras, E. Juciūtė.

Michigan

J. Briedis, M. Violeta Abarius, Rev. F. E. Statkus, L. Grunovas, L. Bajorūnas, J. Šepetys, Rev. A. Babonas, A. Nakas, J. Mikaila, E. Milkauskas, Dr. P. Žemaitis, J. Kriščiūnas, V. Alantas, V. Čižauskas, O. Vaitas, MD, W. C. Puras, Ragauskas.

New Jersey

R. Šlepetys, J. Vaičkus, K. Trečiokas, Rev. V. Dabušis, A. Vitkauskas, Schuyler Savings, J. Agurkis, L. Kiaušas, K. Graudienė.

New York

F. Petrauskas, E. Žiaušys, P. Uknes, A. Sabalis, J. Bagdonas, A. Simutis, V. Butkys, A. Ruzgas, S. Skobeika, J. Boley, J. Jankus, P. Jurgėla, Rev. S. Raila, Rev. M. Cyvas, A. Norwesh, Theresa H. Barz, A. M. Trainis, R. Masiulionis, Consulate Gen. of Lithuania, Sparta (J. Giedraitis), E. Barauskas, Rev. A. Račkauskas, A. J. Landsbergis, Rev. J. Pakalniškis, S. Zobarskas.

Ohio

W. Plečkaitis, A. Mikulskis, A. J. Kasiulaitis, Rev. G. Kijauskas, V. Bacevičius, V. Urbaitis, J. Kregždė, P. Tamulionis, Irene Jasys, MD, V. Stankus, DDS, J. Stankaitis, P. Zigmantas.

Pennsylvania

F. Andriūnas, Rev. T. Burkauskas, P. A. Johnson, A. Čepulis, J. K. Quader, R. Dovydaitis, B. J. Kaslas, Ann M. Mozdzer, L. Dovydenas, M. Walsh, Regina F. Tomul, W. J. Markailonis, Anna Kuzas Wargo, J. Čiurlionis, P. P. Dargis, R. V. Balkus, Rev. C. P. Sirvaitis.

Misc. States

V. Asmonas, K. Aukštakalnis, Mary Garalius, Dr. J. Petrikonis, Rev. S. Morkūnas, Stella Kalinoski, B. I. Saldukas, Rev. dr. T. Žiūraitis, OP, A. J. Granosky, V. Barkus, S. Radžiūnas, A. Antanėlis, E. Jonušienė, T. G. Kudžma, K. Daugėla, J. Žemaitis, J. P. Mikelaitis, P. Zundė, Irena Galiūnas, V. Vilcinas, Rev. J. Bacevičius, G. J. Levinskas, E. Pakulis, A. G. Grantham, K. Bulvičius, St. Casimir's Church, Providence, RJ, Rev. A. Vališka, E. niškytė, V. Skilandžiūnas, P. B. Josen, P. Smaizys.

Canada

G. Breichmanas, Anita Pakalnikytė, V. Skilandžiūnas, P. B. Saplys, Rev. A. Sabas, A. Keblys, Rev. J. Bertašius, Kun. J. Kubilius, Dr. J. Mališka, S. Žiemelytė, S. Brikis, J. B. Žekas, E. Kardelienė, P. Alšėnas, P. Česnulis, J. Pleinys, V. Pečiulis, P. Baltuonis, V. Adomaitis, J. Uždavins.

Visiems mūsų remėjams, kurių ne vienas atsilygino net dvigubai, širdingai dėkojame. Tai rodo, kad skaitytojai vertina savo žurnalą ir padeda nugalėti materialinius spaudos sunkumus, viskam nuolat brangstant.

Leidėjas

A. Baranauskas

THE FOREST OF ANYKŠČIAI

(Anykščių šilelis)

Poema

Angliškai išvertė Nadas Rastenis
(Su liet. originalu)

Redagavo ir įžangos žodį parašė J. Tininis. Iliustruota medžio raizniais. Didelio formato. Puiki dovana mūsų studijuojančiam jaunimui

KNYGOS,

kurių mažai kur rasite

Tai Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Romoje išleistos istorinės ir mokslinės knygos.

Dr. Zenono Ivinskio Lietuvos istorija iki Vytauto Didžiojo mirties. Didelio formato 412 psl. su žemėlapiu. Kaina \$20.

Jono Griniaus Veidai ir problemos lietuvių literatūroje. Studijos, straipsniai, aptarimai. 495 psl. didelio formato. Kaina \$20.

Užgesę žiburiai, Aleksandro Dambrausko - Jakšto parašytų straipsnių apie žymiuosius mirusius žmones Pakartotas leidinys. 500 psl. Kaina \$20.

Šias knygas užsisakant paštu, reikia pridėti po \$2 persiuntimo išlaidoms.

...RAŠTAI, I. Bendrinė kalba Antanas Salys. 570 psl. Kaina \$30. Užsisakant paštu — \$32,50

Turime po nedidelį egz. skaičių, tat siulome įsigyti nelaukiant, kad nepritrūktų.

"Lietuvių Dienų" 'knygynas
4364 Sunset Blvd., Los Angeles
CA 90029. * Tel. 664-2919

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų!

KUN. V. DABUŠIS

Klebonas emeritas

Paterson, N. J.

Kristaus Taikos ir Ramybės mano parapičiams
ir visiems geros valios lietuviams

Aprišimo Parapijos klebonas

KUN. JONAS PAKALNIŠKIS

Kun. Antanas Račkauskas

259 N. Fifth St., Brooklyn, N.Y. 11211 Telef. 387-2111

Ir liūdesio valandą teguodžia Jus Kalėdų Gimimo viltis!

SHALINS FUNERAL HOME, INC.

84-02 Jamaica Avenue

At Forest Parkway

296-2244

— Air Conditioned Chapels —

296-2245

WOODHAVEN, N. Y. 11421

SCHUYLER SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION of Kearny, N. J.

24 Davis Avenue, Kearny, N. J. 07032

Current Divident Rate 5½% per annum credited quarterly

2 yr. Certificates 2,500 min. — 6½%

4 yr. Certificates 4,000 min. — 7½%

6 yr. Certificates 4,000 min. — 7¾%

8 yr. Certificates 4,000 min. — 8%

OFFICERS

Dr. Jack J. Stukas, President; Edmund Bennett, Chairman of Board; John Nakrosis (Sr.), Senior Vice-Pres.; Henry Maddi, Vice-Pres.; George Katilus, Treas.; John A. Condon, Sec'y; Sigitas Stupinkevicius, Asst. Treas.

DIRECTORS

Jack J. Stukas, John A. Condon, George Katilus, Jr. Joseph M. Belza, Dr. S. A. Mickewich, John J. Salvest, John Nakrosis, Edmund Bennett,

COUNSEL

John J. Salvest.

OFFICE HOURS:

Mon. thru Thurs. — 9:00 A. M. to 3:00 P. M.

Friday — — — 9:00 A. M. to 6:00 P. M.

Saturday — 9:00 AM to 1:00 PM

Drive-in Mon-Fri 9-6, Sat 9-1

Walk up Mon — Thurs 3-6

Area Code 201 991-7260

Tik viena šioje apylinkėje lietuvių taupymo bendrovė.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

Vidaus ir užsienio kelionių agentūra, kuri jau daugelį metų sėkmingai organizuoja visą eilę grupių į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.

Reikalui esant kreiptis į:

Trans-Atlantic Travel Service, Inc.

393 West Broadway, Box 116

South Boston, Mass. 02127

Telefonas (617) 268-8764

Savininkai: Aldona ir Jonas ADOMONIAI

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Praktiškas ir naudingas siuntinys 1 – 1981

3 m. šilkinio geriausios rūšies aksomo suknelei; 3 m. vyriškai arba moteriškai eilutei vilnonė medžiaga su įaudimu *All wool made in England*; vyriški išeiginiai marškiniai arba bliuskutė; vyriškas arba moteriškas nertinis; "Wrangler" arba "Levi" jeans, denim arba rumbuoto velveto; medžiaga dėl dviejų puikių suknelių arba 2 svarai vilnonių su mohair siūlų.

Šio siuntinio kaina su maitu ir persiuntimu \$320.00.

Į šį siuntinį dar galima dadėti 8 svarus įvairių prekių: medžiagos galima dadėti 3 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 3 jardai.

Žemiau siūloma keletas naudingesnių dalykų (kaina su maitu):

Avikailiai, ilgi arba 3/4, vyr. arba moter., tikros odos viršus, dirbtinio kailio panusas, kailio kalnierių, sveria 5 sv. \$220.00
Geriausios rūšies avikailiai, tikro kailio, 3/4, sveria 5 sv. .. 600.00
Dirbtinio minko kailis paltui, 3 jardai, De-lux, sveria 6 sv. .. 100.00
Dirbtinio minko kailis paltui, 3 jardai, Panch, sveria 6 sv. .. 86.00
Jeans "Wrangler" arba "Levi", siuntinyje gali būti dvi,
viena pora sveria 2 sv., kaina už vieną 40.00
Jeans, rumbuoto velveto, siuntinyje gali būti 2, kaina už 1 .. 42.00
Vyriškas arba moteriškas megstinis, sveria 1 ir pusę sv. 40.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė 12.00
Telescopis lietsargis, sveria pusę sv. 13.00
Vyriški arba moteriški odiniai pusbačiai, sveria 1½ sv. ... 50.00
Puiki medžiaga suknelei 32.00
Angliška medžiaga eilutei 60.00
" " " 70.00
" " " 96.00

Aksomo medžiaga eilutėm, 3 m., dvigubo pločio 80.00

Kalkuliatorius TI — 33, Texas 57.00

TI — 51 — III, profesionalinis 100.00

Stotoskopas, Littmann 62.00

Šio maisto produktai galima siųsti su rūbais: ½ sv. arbatos — \$4.00; ½ sv. nescafee — \$6.00; 1 sv. pupelių kavos — \$7.00; 1 sv. šokolado; 40 cigarečių — \$5.00

Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti persiuntimui \$42.00

Pasiunčiame pramogines ir kitokias muzikos plokšteles.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsirūpinant Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, pasiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.

(Z. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England

Tel. 01-460 - 2592

Gražiausių švenčių ir sėkmingų Naujųjų Metų!

ŠVENTOS TREJYBĖS KAT. BAŽNYČIOS

PREL. JONAS SCHARNUS

207 Adams, Newark, N. J. 07105

Telefonas (201) 344-6847

Linksmų šventų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

GENOVAITĖ IR KAZYS TREČIOKAS

Apdraudos ir Kelionių Biuras

376 Mercer Ave.

Tel. 687-4033

UNION, New Jersey 07083

ENGLISH SECTION

Thieves Loot Churches in Lithuania

The wave of attacks on clerics and houses of worship continue in Lithuania, as burglars ransacked and looted the church of Vidukle, prompting the pastor to plead for an end to the alleged government-sponsored violence.

"... For this reason the leaders of the Catholic Church in Lithuania... must by all possible means protest and guide priests and believers in light of the new situation", a statement by pastor Fr. Alfonsas Svarinskas said.

In the latest incident, thieves trashed the Catholic church in Vidukle by chopping down the tabernacle door with an ax and desecrating the Blessed Sacrament. Holy Communion hosts and sacred church articles were strewn about the premises. The thieves made off with nothing save a chalice, while the donation box was left untouched.

The burglary is the latest in a series of recent attacks on houses of worship and clerics around Lithuania. Parishioners have been claiming outright government involvement in the attacks, because of the circumstances surrounding the break-ins: bold acts of vandalism against church property rather than intent to steal goods. Despite claims by Mr. Staina of the "Akiratis" television program in Lithuania, that the thieves are lured into criminal activity by church wealth, in most cases, money was of no consequence to the thieves.

Among more recent incidents—

—June 17 in Pazeraï—the Blessed Sacrament was roused from the tabernacle and scattered on the floor,

—July 8-9—the metal tabernacle was torn from the altar and carried off from the church in Pagramtis,

—July 24—the Vidukle church break-in took place,

July 27—an attempted burglary at the church in Kudirkos Naumiensis was foiled by a burglar alarm.

A day of prayer was declared on August 2 by the pastor of Vidukle, at which 737 parishioners signed a petition protesting the increasing violence against the churches of Lithuania, especially repeated insults to the Blessed Sacrament. The petition, addressed to the First Secretary of the Lithuanian Communist Party, also condemned the arrests of Catholic activists—Mecislovas Jurevicius and Vytautas Vaiciunas, sentenced by Soviet courts for organizing religious processions.

The pastor of Vidukle, Fr. A. Svarinskas is a member of the Catholic Committee for the Defense of Believers' Rights in Lithuania, which has appealed for an end to offenses against the clergy, as typified by the recent

murders of Fr. Leonas Sapoka and Fr. Leonas Mazeika. Sapoka of Luoke parish was found beaten to death last fall, whereas Pamusis pastor Mazeika was brutally murdered in August.

Sapoka and Mazeika had been snared into KGB collaborative activities at one time and had apparently tried to make a clean break from any more involvement with the spy network, allege sources.

Mazeika's signature appeared under a petition dated May 3, 1981, three months before his violent death, which appealed for an end to government interference in the affairs of the only remaining Lithuanian Theological Seminary in Kaunas.

Suspects in the Sapoka and Mazeika murders have been apprehended and are awaiting trial.

However, the general consensus of reliable sources is that the assaults on priests and church property are not incidental, but state inspired.

Lithuanians Concerned Over New Bishops

In an editorial addressed to Pope John Paul II, and sub-titled "S.O.S.", the "Chronicle of the Catholic Church in Lithuania" has appealed to the Holy Father to appoint only "noble-spirited bishops" to empty sees in Soviet-occupied Lithuania.

The appeal appears in the latest issue of the Chronicle to be smuggled out. It is dated Sept. 8, 1981. At that time, Bishop Liudas Povilonis, Apostolic Administrator of the Archdiocese of Kaunas and of the Diocese of Vilkauskis, was preparing to fly to Rome for talks with the Vatican just ended.

Lithuania is the only predominantly Catholic "Soviet republic". Not one of the six dioceses in the country has a resident bishop. Although both the Vatican and the Kremlin seem interested in normalizing the situation, two problems stand in the way.

One is the fear among the Lithuanian Roman Catholics that the Vatican might mistakenly appoint bishops acceptable to Moscow, precisely because they would be weak leaders for the faithful.

The second obstacle to normalization of relations between the Vatican and the Kremlin is described in the latest "Chronicle of the Catholic Church in Lithuania", the only Catholic publication in the U.S.S.R., clandestinely appearing since 1972.

In the lead article, entitled "Concern Over New Bishops", the Lithuanian samizdat says:

"Two Lithuanian bishops: Julijonas Steponavicius (Archbishop of Vilnius) and Vin-

centas Sladkevicius (Bishop of Kaunas) have been prevented by the Soviet government from carrying out their pastoral duties for over twenty years. The illegal exile of these bishops is a great cinder in the eye of Soviet prestige. Moscow, it seems, wants to allow both bishops to carry out their pastoral duties, but at the same time it would like to place its own candidates in empty sees. These efforts on the part of the Soviet government are a source of great concern for the priests and people of Lithuania..."

The direct appeal to the Pope states:

"Holy Father, Your Holiness' speech on the first anniversary of "Solidarity" reached the hearts and minds of many, and especially of those who have suffered much and still suffer.

"It is indeed terrible that the Polish nation lost 6 million of its sons and daughters—that every fifth citizen perished (during WW II). Our little nation lost 600,000: every fourth person gave his or her life for God, Church and Country. The Catholics of Lithuania therefore deserve to ask: will Moscow go on choosing the candidates for bishops for long? We want bishops with a lively faith and great love, who would be able to lead a spiritual revival of the faithful. We do not need government bishops.

"Holy Father, comfort Lithuania by appointing only bishops of great spirit."

The appeal is signed simply, "The Priests and Faithful of Lithuania",

Lithuania has been under the Soviets since World War II.

[Lithuanian Information Center,
Brooklyn, N.Y.]

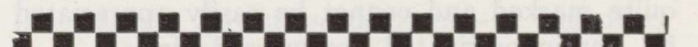
WHOM WOULD YOU LIKE INTERVIEWED FOR L.D.?

To implement our new policy of writing more about Lithuanian Americans effecting changes in American society, we need your assistance. Who are the Lithuanians you want to know more about?

Put the name down and mail it to us, or call us, with an address or phone number where he or she can be reached. In addition, please provide us with a short explanation of why you think this person should be interviewed. Some possible examples would be: Ann Jillian, Ed 'Moose' Krause, Ina Petokas (councilwoman for the City of Upland), Rev. J. Kezys, etc.

English Editors, *Lithuanian Days*, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, California 90029, phone (213) 664-2910.

* * *

NOTICE TO OUR CANADIAN SUBSCRIBERS

In making remittances for subscriptions to "Lithuanian Days," please make out your checks in the following amounts:

On U.S. Banks—\$18.00

On Canadian Bank Checks—U.S. dollars—\$20.00.

BALTIC ACTIVISM

L. Grinius

A couple of years ago, a self proclaimed star arose on the horizon of the American Lithuanian community. His prophetic message was that the sizable Lithuanian immigration of the past hundred years has been unable to propel its causes and that it should turn over the conduct of its affairs to professional non Lithuanian public relations firms. This message was first promulgated in 1980 in Washington, D.C. at the commemoration of Lithuania's Independence day. The same speaker repeated this theme the next year in Toronto, Ontario.

Soon thereafter the idea found fertile ground in Los Angeles, California. A local public relations man decided to jump into Lithuanian political activities by forming a "youthful" Lithuanian Information Center. Some of the Lithuanian periodicals hailed this initiative with great encouragement as setting an example to old time activist organizations. Eventually, local Baltic supporters were gathered for the purpose of engaging a professional public relations firm to define Baltic American goals and methods for their implementation. A six figure fund and support by appropriate ethnics was to be made available by the generous public.

From an American Anglo-Saxon perspective, the proposed method for achieving a goal is commonplace: it is widely used in the marketing of political candidates, consumer products and even in securing appropriations for weapon systems. Such public relations efforts are usually single purpose, short term and take no cognizance of long term effects on the polarization of the public over the issues, the sponsors or the common good.

The situation in American ethnic communities does not parallel the American scene for a number of reasons. First, the ethnics are profoundly bound by tradition and historical perspectives. Secondly, unlike Americans, they are more conservative and skeptical of new self appointed leaders. Thirdly, the ethnics maintain strongly imbedded common cultural, economic and political objectives which are only slowly varying. Consequently, the closed ethnic community fosters long memories and is not very tolerant: all issues tend to be long-term and there is no room for passing and easily forgotten events. Most ethnic communities also exhibit an innate suspicion of commercial enterprise and do not favor funding of outsiders.

The differences in the objectives and in the psychology between the Anglo-Saxonized general American public and the less visible (almost subterranean) ethnic communities are thus quite marked and cannot be easily appreciated by non-indoctrinated commercial firms.

The message declaring the past Lithuanian efforts as ineffective was both untrue and insulting. Only a very naive person could honestly state that the ethnic communities are dormant in America. There are abundant examples of success among the Balts. In 1945 the American Lithuanian Council successfully defended the Baltic refugees against Soviet insistence for their forceful return to the USSR. More recently, the rather new immigrant community of

Australia reversed the previous Government's position on the annexation of Estonia, Latvia and Lithuania and caused the conservative Australian Government to declare the Soviet presence in these countries illegal. The area of Santa Monica, California generally credits the election of a Congressman to the Baltic vote getting power. In 1980 the United States Congress passed a resolution condemning the Soviet occupation and suppression of human rights in the Baltic States. These are but a few examples of Baltic efforts which were achieved without resort to professional hired help.

Professional firms were occasionally used by the ethnics in the past in pursuit of special single purpose short term projects. They are most successful when the doers are of the same nationality as the sponsors. Such is not the case in the present situation. Even if the present principal proponent were to become an account manager for a public relations firm, good credentials, great tact and ability to communicate with the majority of the Baltic leaders would be mandatory.

A question should also be raised whether the employment of a public relations firm could indeed bootstrap ethnic influence in America without a sizable insider endeavor. Progress must come from within: it cannot be brought from without and have a lasting effect. On the other hand, ethnic operations are not only non-profit, but are most often represented by voluntary contributions and labor. Monies spent for hiring profit oriented firms can generate at least double productivity when used by the ethnics themselves. Furthermore, an attendant benefit of training increasing numbers of the community would then ensue.

The message of this brief address is that the American ethnic communities are active and are capable of pursuing their goals without resort to naive and arrogant self appointed prophets. It is, however, disappointing that such prophets are welcomed by even a few seemingly responsible individuals and newspaper editors on the basis of a slogan and without further critical appraisal of their credentials. It is even stranger, when such prophets find public relations firms which, for a fee, assume to sell not only their services but want to also undertake the collection of donations for the continuation of their employment.

Didžiausias kailiu pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINĄ**

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489

(buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

The 1981 high school graduation ball. From Left to Right: V. Banionyte, A. Ardyte, S. Bankaityte, A. Giedryte, L. Palubinskaite. In the Second Row: L. Ziedonyte, R. Kizys, J. Mikonis, chairman of the Ohio section of the Lithuanian Community of America, L. Vysniomis, and R. Von Kiparski.

1981 metų abiturientų pristatymas-balius. Iš kairės: V. Banionytė, A. Ardytė, S. Bankaitytė, A. Giedrytė, L. Palubinskaitė; II-je eilėje: L. Žiedonytė, R. Kižys, LB Ohio apyg. pirm. J. Mikonis, L. Vyšniomis ir R. von Kiparski.

Nuotrauka V Bacevičiaus

Lithuanians In Film and TV Documentary

Assisted by Multimedia Center of the University of California and sponsored by California Institute of Research and Education, Berkeley, Dr. VICTOR KAUPAS has begun the production of a Motion Picture and TV Documentary. In its first series, the Documentary features the demise of Hitler's 1000-year Reich, including the never before filmed scenes of Hitler's Berlin bunker where the would-be world conqueror and his mistress committed suicide.

Unearthing new facts and circumstances, the Documentary sheds new light also on the infamous "Secret Protocol" of the Hitler-Stalin Pact (1939) that has been so fateful to the Baltic Region and Eastern and Central Europe. Its aftermath still dominates world politics, thus precluding the signing of a genuine International Peace Treaty between the former belligerents.

Searching further into that aftermath, the second series of the Documentary spotlights on refugees as today's growing international problem—a spark that could ignite another world war. Stalin, ably helped by Hitler, is the main cause of that problem, yet the Soviets still deny even the existence of that "Secret Protocol"—as they denied it during the trials of the International Military Tribunal at Nuernberg (1946).

But they could not deny the existence of the Baltic Refugee camps scattered throughout Hitler's crumbling Reich—this uprooted humanity being the direct result of that sinister document. Today, models of "secret protocols" might be different. Throughout the world, however, the Baltic Refugee camps remain the prototype of the uprooted humanity of today—as powers of aggression, causes of these tragedies, remain the same.

Baltic Refugee camps, documents show, were filled with uprooted people—mostly from Lithuania—who had been deported by Hitler to Germany as slave labor, or who were lucky enough to escape death at the hands of Stalin's military KGB during or after the invasion and occupation of Lithuania. Western Allied military governments in Germany appropriately called them "Displaced Persons" (DP). In orgies of genocide, however, Stalin succeeded in deporting hundreds of thousands of Lithuanians to Siberia where most of them perished.

For the greater part of the Documentary, in both series, the Filmmaker is Dr. Victor Kaupas. His reporting is that of an eyewitness—authentic, accurate. He lived in Germany throughout the entire Hitler era—as a student, Foreign Correspondent, diplomat and — Gestapo prisoner. In close contact with Hitler he came to Munich, right after Hitler was released from Landsberg fortress and when he tried to agitate among students.

Before World War II (1932-1940), Dr. Kaupas worked as a Foreign Correspondent in Berlin, representing the Baltic News Agencies (ELTA, ETA, LETA), and was senior member of the prestigious Berlin Association of the Foreign Press. In 1935, he became a member also of the Berlin Diplomatic Corps, being appointed Press Attache of the Lithuanian Legation, under Lithuanian Minister Saulys. These functions made him one of the best informed persons in the capital of the Reich.

After invasion of Lithuania by the Soviet Red Army (1940), Dr. Kaupas worked in Berlin for the Swedish and Swiss dailies—Dagens Nyheter (Stockholm) and Journal de Geneve and Gazette de Lausanne (Geneva). The city was already under Soviet artillery fire, and Hitler was to die some ten days later (May 1, 1945), when Dr. Kaupas left Berlin for Flensburg (on the Danish border)—temporary capital of Germany—where he observed the surrender and arrest of Admiral Doenitz and his government appointed by Hitler shortly before his death.

Back in Berlin, Dr. Kaupas was United States War Correspondent attached to the U.S. Army Headquarters. From Associated Press Berlin Bureau, roaming on assignments—and watching Russians—in the ruins of Berlin, including the Soviet Sector, and throughout Hitler's defeated and devastated Reich and visiting everywhere the refugees—he filmed life as he then saw it. He paid particular attention to Lithuanian Refugee camps—they reflected the results of the Hitler—Stalin madness best.

The Documentary, therefore, provides—in picture, sound, and narrative—very realistic documentation of the refugees' hardship and fate in the camps under harsh and divergent—often self-contradicting—occupation policies of the Western Allied and Soviet armed forces. The Red Army KGB terror "visits" in the Lithuanian camps, under the pretext of "repatriation", were frequent, although the Western Allied armed forces, according to international military conventions, were responsible for the refugees' safety.

Most of the larger Lithuanian camps throughout the war-torn Germany are featured in the Documentary—such as Hanau, Muenchen, Frankfurt, Flensburg, and Luebeck. Impressive is the struggle of those Lithuanians for education and cultural survival, which is particularly reflected in the activities of the Baltic University (Hamburg), Baltic Naval School (Flensburg), Lithuanian Academy of Arts and Crafts (Freiburg), Young Lithuanians In Service of the U.S. Army (Frankfurt), and famous Ciurlionis Choir entertaining the Western Allied armed forces.

The concerns of struggle for liberation of Lithuania whose home armed forces, at the time of filming, were still fighting rather successfully the Soviet invader, are reflected in the activities of the Supreme Committee for Liberation of Lithuania (VLIK), under the leadership of Rev. Krupavicius, former minister of Agriculture of independent Lithuania.

Settled in California, upon the personal invitation of the late U.S. Pres. Herbert Hoover, and after almost three decades on the faculties of Stanford University, University of California, California State University at Sacramento, and of other California colleges—Dr. Victor Kaupas is currently serving as Director of Research at the California Institute of Research and Education (CIRE).

Speaking of his new task as a Filmmaker and Producer of the Documentary, Dr. Kaupas said: "A meaningful contribution to World War II history of Lithuania, I believe, the Documentary can also be, in the arena of international public opinion, a piece of cogent evidence in the plea for the restoration of Lithuania's independence."

JBANC Receives Map Change Assurances

Future editions of State Department maps will show the preoccupation borders of the Baltic states and note the United States non-recognition of the Soviet occupation, according to a letter written by State Department Baltic Affairs officer Mildred Patterson to the Joint Baltic American National Committee (JBANC).

JBANC had vigorously criticized the publication for being inadequate work and not reflecting U.S. foreign policy correctly.

Patterson said three solutions to the problem were adopted by the geographer:

1. The future editions of "The Status of the World's Nations" and all other large scale State Department maps will show the borders of independent Estonia, Latvia and Lithuania.
2. The disclaimer noting the nonrecognition policy would be placed close to the location of the countries on the map and "displayed as prominently as possible."
3. Guidelines implementing this policy would be sent to all U.S. government mapping agencies.

Standard Catalog of World Coins Dumps Lithuania

In the Lithuanian Numismatic Association's publication "The Knight" of August-September, 1981 issue there is an article which should be of interest to all Lithuanians.

Colin Bruce, editor of "Standard Catalog of World Coins," placed the three Baltic States under USSR heading. Abbreviated and in part, the article says that Lithuanian coins were minted by the Independent Lithuanian government using Lithuanian symbols and names—Lietuvos Respublika (Lithuanian Republic). And, after World War II and Soviet Russian occupation, Lithuanian Paper money or its coins were not used. Lithuania was flooded with USSR rubles and Kopeika coins stamped in cyrillic letters.

The cyrillic type lettering is used only by Russians and some slavic nations. Lithuania, as most Western countries, uses Latin type lettering.

Why should Lithuanian minted coins, stamped in the Lithuanian language with Latin type letters, which were never used at any time during Soviet occupations—be classified under the USSR heading?

If you feel that is wrong, please write your protest letters to:

WORLD COIN NEWS
READERS SOAPBOX

700 S. State Street

Iola, Wisconsin — 54945

—VIVISECTION—

By Jurgis Gliauda

As you enter the spacious, immaculate reception room of the dog boarding kennel, your eye meets the inscription on the wall:

"Their lives can be made happy and carefree. They will rest and play here. Their muscles will be strengthened, their bark become more melodious here. Their coats will become amazingly luxuriant. Here, where experts look after their health, they will achieve well-being and add to your own pleasure."

Bruchkus, who had found work at the dog boarding facility, read over this pathetic announcement on the wall daily; it was intended for their wealthy clientele, and he realized that he was one of the experts. He did not resent the fact that so much attention was paid to dogs in the country where he had found refuge. Brushkus was more or less an observer here. The work was peaceful. After having knocked about unsuccessfully, he looked for nothing better, and was content.

The living facilities in the boarding kennel were palatial. The individual spaces were roomy, with windows admitting ultraviolet rays. Transparent partitions divided the spaces—individual residences for the distinguished lodgers. Playthings were provided all about for their amusement, even ones which they could tear apart to strengthen their teeth. Isolated rooms were available for highly sensitive dogs. A pleasant run was available where they could pass the time in the fresh air, if they wished.

They were the fortunates, the aristocrats of dogdom, from mansions of the wealthy. When their masters had to be away somewhere, and it was impossible or inconvenient to care for their dogs, they brought their four-footed companions to this boarding kennel.

They were bathed daily, groomed with brush and comb, and their nails trimmed. Each dog had its own diet: strictly measured proportions of protein, riboflavin, calcium, thiamine, and the whole alphabetical gamut of every available vitamin. One little doggy needed to gain weight; another's obesity was spoiling its disposition; one required calcium for its teeth, and still another lacked authority in its bark and was easily prone to melancholy.

It was forbidden at the kennel to refer to the dogs as such; they called them "he" or

"she," which indicated "stud" or "bitch." The trained handlers in their white coats looked after the health and happiness of their charges with serious faces, around the clock. Bruchkus took the dogs for walks, brought them food, participated in their sport with toys, and tried to provide diversion for the melancholy ones. All this demanded patience and experience. One doggy needed fresh air; it might be harmful for another, who was susceptible to head colds. Those who whimpered required a great deal of attention; they were homesick for their masters.

When the owners came to the kennel to leave their dogs, one had to wait patiently until the farewell kisses were over. The ladies would weep, and it was necessary to wear a sad face, sympathizing with their emotional experience.

"Look, he's really crying; there are actual tears in his eyes," exclaimed a perturbed matron. "My poor Zuzu!"

She delicately dried the poodle's eyes with a lace handkerchief.

The owners sometimes insisted that their dogs be provided with magnetic tapes on which their masters' voices were recorded. Occasionally the dog had to be persuaded to go to the telephone; this would happen when his absent owner wanted to talk with him from another city.

They might call from sunny Florida and ask that Brum-brum be brought to the phone. Bruchkus would entice the reluctant doggy to the instrument and place specially constructed earphones on his head to enable him to hear his master's voice. Then he had to prepare the animal to reply, howling into the transmitter so his owner could hear the answer of his beloved one. It would have to be explained that Brum-brum was delighted with the conversation; that his eyes shone with happiness and his tail wagged in ecstasy.

Bruchkus was fortunate. He was skilled in dealing with his canine clientele; he knew their habits and their dietary requirements; he was an expert.

He did not even mind an occasional visit to the doggy cemetery, where Marble monuments were raised, exotic flowers arranged in vases, and embalmed doggy corpses entombed in mausoleums. Bruchkus had his own opinion about all this; its gist was that some rich

people were attached to four-footed friends, and being sensitive, affectionate people, diverted a portion of their millions to the objects of their love. With such an outlook, working in the boarding kennel was easy.

There was once a numerous gathering of dog owners at the kennel. They were organizing a collective protest against vivisection carried out for various scientific purposes. They all condemned in horror the heartless scientists who induced illness in dogs, extracted their gastric juices and plunged scalpels into their live bodies.

The kennel manager unexpectedly asked Bruchkus to say a few words. After all, he was an expert with a European background who reflected prestige on the establishment. Bruchkus spoke. He called the dog owners apostles of love for animals. Carried away in his enthusiasm, he added that a protest against vivisection was closely related to one against genocide. In addition to love for animals, love for people was needed. He reminded his astonished listeners that genocide was raging on the earth; that it constituted vivisection of human bodies and souls.

The Lord only knew what this was all about. The audience was amazed that the European expert was entering such an abstract area. It smelled suspiciously of politics. The president of the meeting gently interrupted Bruchkus with the reminder that the purpose of combating vivisection was being considered, not genocide.

Later the kennel manager, who greatly valued Bruchkus as an outstanding worker, mildly and tactfully reproached him:

"Well, take a look at these meetings," he said in a friendly manner, "how much torture they put up with for the cause of vivisection. You began to scare me when you dragged in this matter of genocide."

Bruchkus was suddenly reminded of a great deal that dwelt in the depth of his soul and would dwell there forever, for it had been experienced and endured. He remained silent, but after that his work seemed to become unpleasant, even repulsive. He soon left the establishment, greatly to the surprise of his fellow workers and especially the manager. The latter was quite prone to boast about his European expert.

(Translated by T. J. Stacy)

(C) 1981 by Author

U. S. POSTAL SERVICE STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION Required by 39 U. S. C. 3685

1. Title of publication. LIETUVIŲ DIENRAŠTIS / LITHUANIAN DAYS.

2. Date of filing, 10-6-1981.

3. Frequency of issue. Monthly except July and August.

3a. No. of issues published annually—10
3b. Annual subscription price \$18.00.

4. Location of known office of publication. 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, California 90029

5. Location of the headquarters of general business offices of the publishers

6. Names and addresses of publisher, editor, and managing editor.

Publisher Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Dr., Burbank, Calif. 91504.

Editorial Committee, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Calif. 90029.

Managing editor Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Dr., Burbank, Calif. 91504

7. Owner (if owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names

and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual, must be given.) Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Drive, Burbank, Calif. 91504.

8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities (If there are none, so state). None.

9. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132.122, Postal Manual) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes.

☐ Have not changed during preceding 12 months.

☐ Have changed during preceding 12 months.

(If changed, publisher must submit explanation of change with this statement).

10. Extent and nature of circulation.

A. Total no. copies printed (Net press run). Average copies each issue during preceding 12 months. — 1700. Single issue nearest to filing date — 1700.

B. Paid circulation. 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales. Average no. copies.. — 0. Single issue.. — 0. 2. Mail subscriptions — Average no. 1600. Single issue.... — 1600.

C. Total paid circulation. Average.. — 1585. Single issue.... — 1600.

D. Free distribution by mail, carrier or other means, samples, complimentary and other free copies. Average no.—39. Single issue.... — 39.

E. Total distribution (sum of C and D). — Average no. 1639. Single issue.... — 1639.

F. Copies not Distributed
1: Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing.

Average No. 61. Single issue....—61.

2. Returns from news agents — None.

G. Total (Sum of E & F — should equal net press run in A). — Average no.—

1700. Single issue.... — 1700.

I certify that the statements made by me above are correct and complete.

(Signature of editor, publisher, business manager or owner).

Anthony F. Skirius
Publisher

12. For optional completion by publishers mailing at the regular rates (Section 132.121, Postal Service Manual)

39 U. S. C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates."

In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication named in Item 1 at the reduced postage rates presently authorized by 39 U. S. C. 3626.

(Signature and title of editor, publisher, business manager, or owner) [Signed] A. F. Skirius, publisher and owner.

PS Form 3526 Aug. 1978.

CHICAGO, ILLINOIS LIETUVIŲ SVENČIŲ LINKĖJIMAI

Sveikiname Šventų Kalėdų progą Lietuviai Dienas ir jų skaitytojus
ir linkime laimingų Naujųjų Metų!

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Lietuvių katalikų dienraštis

leidžiamas Lietuviai Katalikų Spaudos Dr-jos (Lith. Catholic Press.)

Kun. PETRAS CIBULSKIS, M.I.C., adm

4545 W. 63rd St., Chicago, Illinois 60629 Telef. (312) 585-9500

GIFTS PARCEL SERVICE, INC.

4059 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

Phone 927-5980

P. Nėdas, savininkas

BALTIC BAKERY

Juozas ir Aldona Ankai — savininkai

4627 So. Hermitage CHICAGO, Illinois 60609 Telef. (212) LA3-1510

2616 W. 69 Street, Chicago, Ill. 60629

Telefonas: (312) 737-6784

— ir —

Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis.

Linksmų švenčių ir geriausių naujųjų metų!

VLADO

ANDRIJAUSKO

LAUKIŲ ŽEIGA

Pavi - Pas savus!

GERIAUSIAS PASIRINKIMAS
PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
VIETINIŲ IR IMPORTUOTŲ LIKERIŲ
IR KITŲ GĖRIMŲ
DRAUGIŠKA APLINKA

778 - 1203

2500 W. 69th Street - Chicago

Su gražiausiais švenčių sveikinimais ir Naujų Metų linkėjimais

SOPHIE BARCUS RADIOJO ŠEIMA

ALDONA DAUKUS IR DUKRA SOFIJA

7159 South Maplewood Avenue, CHICAGO, Illinois 60629

Telefonas: HE 4-2413

JONAS TALANDIS

TALANDIS ENGINEERING CORP. — pirmininkas

807-833 Ridge Dr., De Kalb, Illinois 60115 — Telef. (815) 758-4304

Res. (312) 748-2543 — 2560 Oakwood Ter., Olympia Fields, Ill. 60461

Švenčių progą sveikina ir geriausių Naujų Metų linki

KUN. IGNAS URBONAS

GARY, INDIANA

Šv. Kazimiero Lietuviai Parapija

1390 W. 15th Ave., GARY, Indiana 46407

"MARGINIAI" — PREKYBA

Sav. I. SINKEVIČIUTĖ

2511 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629

Tel.: PR 8-4585

Čia rasite didelį pasirinkimą

kristalinių dalykų, suvenirų, kitų prekių,
drožinių, audinių, visų liet. knygų, žurnalų.

BRUNO KEPYKLA

Savininkas Bruno Macianskis

Bruno kepykloje kepa

lietuvišką duoną, tortus, pyragaičius

3339 So. Lituanica Ave., Chicago, Ill. 60608

Tel. CL 4-6376

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

Licensed by Vneshtorg.

Maria Noreikienė, Representative

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

2608 West 69th Street — Chicago, Illinois 60629

Office Phone
WA 5-2787

Residence Phone
PR 8-2266

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki

IRENA ir LEONAS KRIAUCĖLIŪNAS

12500 Pawnee Rd., Palos Park, Illinois 60464

Su geriausiais sveikinimais ir linkėjimais

CONTINENTAL RESTAURANT

Carry Out Service

3139 So. Halsted Street, CHICAGO, Illinois 60608 — Phone: 842-9559

Linksmų švenčių ir laimingų Naujų Metų

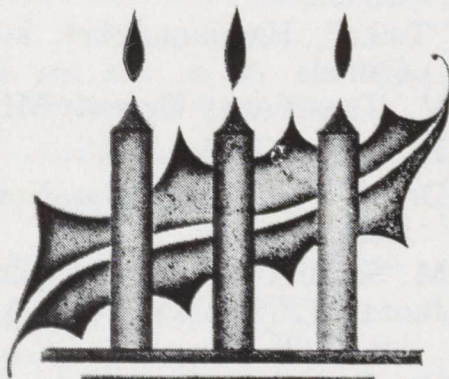
Laidotuvių Direktorai

MAŽEIKI & EVANS

6845 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60636
Tel.: 737-8600

9837 So. Kedzie Ave.
Evergreen Park, IL. 60642
Tel.: 422-2000

John G. Evans, Jr. Stanley P. Evans
Funeral Directors
Mašinoms vieta

GARBĖS PRENUMERATOS

Dr. S. Andukas, Baltimore, MD.
 Peter Atkočiūnas, DDS, Cicero, IL.
 J. Z. Augustinius, Illinois.
 Br. Aušrotas, Juno Beach, FL.
 Leo Bagdonas, Santa Cruz, CA.
 Pr. Baltuonis, Canada.
 Inž. Peter Baltran, Los Angeles, Calif.
 Rev. A. Bertašius, San Elizario, TX.
 Dr. John Bernotavicz, Barrington, Ill.
 A. Braškys, Ont., Canada.
 D. Brazdžionis, Los Angeles, Calif.
 Juozas Briedis, West Bloomfield, Mich.
 R. A. Bužėnas, Los Angeles, CA.
 Inž. V. Čekanauskas, Garbės konsulas, Los Angeles, CA.
 H. Bruszauskas, Vokietija.
 Dr. A. L. Čepulis, Willoughby, OH.
 John Čiurlionis, PA.
 Rev. V. Dabušis, N. J.
 Dr. A. M. Devenis, Long Beach, CA.
 A. Devenis, Santa Monica, CA.
 Vysk. A. Deksnys, Vokietija.
 A. Dičius, Santa Monica, CA.
 Alg. Didžiulis, Bogota, Colombia.
 Vincas Dovydaitis, San Clemente, CA.
 J. Dženkaitis, Glendale, CA.
 Alg. Dudaravičius, Edmonton, Canada.
 Bronė Gajauskienė, Santa Monica, CA.
 Inž. Br. Galinis, Norwell, MA.
 Paul Gyls, Olympia, Wash.
 E. ir L. Jarašiūnai, Santa Monica, CA.
 Z. Jokubaiš, Rosanna, Vic., Australia.
 E. Jonušas, Omaha, Nebr.
 Msgr. F. M. Juras, Putnam, Conn.
 Inž. J. Jurkūnas, Chicago, IL.
 P. Karosas, New Britain, CT.
 Kazys Karuža, Los Angeles, CA.
 Dr. Šarūnas Karuža, Los Angeles, CA.
 St. Keteriauskas, Los Angeles, Calif.
 Mrs. Isab Kirk, San Leandro, Calif.
 M. Kirkilas, Chicago, Ill.
 Dr. P. Kisieliū, Cicero, IL.
 Dr. Alf. Kontvis, CA, R. K.
 Dr. A. Kriščiūnas, Milton, MA.
 E. Kronas, Canada.
 Msgr. J. Kučingis, Los Angeles, Calif.
 S. ir J. Kvečas, Santa Monica, Calif.
 J. L. Levickas, Chicago, IL.
 M. M. Lietuvnikas, Orlando, FL.
 J. Lukas, Orange, CT.
 Dr. J. Mališka, Que., Canada.
 F. Masaitis, La Mirada, CA.

A. ir L. Mažeikos, Marina del Rey, CA.
 G. Mažulienė, Santa Monica, CA.
 W. Maker, Burbank, CA.
 W. Markalonis, Reynoldville, Pa.
 Msgr. L. Mendelis, Baltimore, Md.
 E. Mickeliūnas, Richmond Hill, N. Y.
 W. M. Maskell Ins. Agency Ltd, Toronto, Ont.
 Al. Mogenis, Quincy, IL.
 Rev. S. Morkūnas, Sioux City, Iowa.
 A. Musteikis, Fallon, NE.
 A. L. Namikas, Glendora, CA.
 Rev. A. Olšauskas, Los Angeles, CA.
 Kun. Th. Palis, Pittsburgh, CA.
 Rev. V. Pavalkis, Milpitas, CA.
 Vladas Pažiūra, Anaheim, CA.
 F. Petrauskas, Syracuse, N. Y.
 J. Petronis, Los Angeles, Ca.
 A. Pračiūnas, San Pedro, CA.
 Jonas Putna, Cardiff, England.
 Rev. A. Račkauskas, Brooklyn, N. Y.
 Inž. Juozas Rasys, Cambridge, MA.
 Rev. Dr. P. Ragaižinskas, Sentral, N. M.
 Kun. V. Radvina Clover Valley, Calif.
 Gregor Radvenis, Los Angeles, Calif.
 V. Raulinaitis, Santa Monica, Calif.
 K. R. Razauskas, Dearborn Heights, MI.
 A. L. Repšys, N. Y.
 J. V. Roland, San Francisco, CA.
 Rev. A. Sabas, Ont., Canada.
 Kun. Paul Sabulis, Waterbury, Conn.
 Petras Sakas, Los Angeles, CA.
 J. B. Sabal, Cleveland, Ohio.
 Apol. Sajus, Santa Monica, Ca.
 Wm. R. Savage, Reno Nevada.
 E. ir J. Sinkiai, Santa Monica, CA.
 Rev. Dr. Skilandžiūnas, Canada.
 Dr. Paul Švarcas, Mascoutah, Illinois.
 Rev. E. Statkus, Grand Rapids, Mich.
 Inž. J. Talandis, Olympia Fields, Illinois.
 "Talka", Hamiltono liet. koop., Canada.
 V. Tamošiūnas Detroit, MI.
 J. Tamas, Gardena, CA.
 Dr. V. B. Sky, Palos Verdes, Calif.
 M. Šarauskas, Winn., Canada.
 Juozas Truškauskas, Los Angeles, Calif.
 Dr. O. Vaitas, Bloomfield Hills, Mich.
 S. P. Vaičaitis, PA.

V. Urbaitis, Mayfield Hts., Ohio.
 A. Vakselis, Richmond Hills, New York.
 Vytautas Vidugiris, Palos Verdes, Calif.
 Juozas Vitėnas, Washington, DC.
 A. Youtz, Munhall, PA.
 Dr. P. Žemaitis, Conton, MI.

AUKOS LD PAREMTI

Po \$20 — Mrs. Isab Kirk, Rev. M. Čyvas.
 Po \$20 — L. Baltrėnas.
 Po \$15 — M. I. Namikas, MD
 \$14 — A. Firavičius.
 Po \$10 — Dr. K. Bobelis, A. Stankus, J. Dženkaitis.

Labai ačiū visiems parėmusiems LD žurnalo leidimą. Mūsų lietuviška spauda laikosi tik skaitytojų dosnia širdimi ir parama.
 A. Skirius, leidėjas

DOVANŲ LAIMĖTOJAI

Metiniame "Liet. Dienų" žurnalo piknike rugsėjo 13 d., Šv. Kazimiero par. salėje, šie asmenys laimėjo:

pirmą dovaną — \$200.00 — Regina Latožienė, Cicero, Ill.;
 antrą dovaną — J. Juodžio paveikslą — Ignas Gurčinas, Santa Monica, CA.

Plokštes (Keturi autoriai ir S. Klimaitės "Dainų recitalis") laimėjo:

Jonas Kanišauskas, Chicago, Ill., Bruno Gediminas, Garden Grove, CA; Aloyzas Pečiulis, Long Beach, CA; T. Kudžma, Nashua, NH; ir M. Mėlienė, Chicago, IL.

Po tris knygas (Laiškai Andromachai, Mokslas ir religija, Vyskupas ir velnias) laimėjo:

Ona Mekišius, Los Angeles, CA; Rymantė T. Barauskaitė, M. Kevalaitis, Santa Monica, CA; Aldona Biliūnas, Juno, Fla.

Po dvi anglų k. knygas (Battle of Grunwald, Forest of Anykščiai) laimėjo:

F. J. Šeštokas, St. Petersburg, Beach, Fla; Stasė Mockevičienė, Lake Elsinore, CA; Dana Mitkienė, Los Angeles, CA.

Po tris knygas vaikams (Meškiukas Rudnosiukas, Keturkojis Ugniagesys ir Žaižaras) laimėjo: kun. V. Aleksonis, Chicago, Ill.; kun. S. Morkūnas, Sioux City, Iowa ir A. Mingėla, Hamilton, Canada.

Poezijos leidinius laimėjo: Dr. J. Jurgilas, Rancho Santa Fe, CA.

Laimėjimų traukimus pravedė Kazys Prišmantas, Mary Kiškienė ir Audra Griniūtė.

ALBINO MARKEVIČIAUS

apdraudos, namų pardavimo ir visos įstaigos nuo spalio mėnesio pradžios persikelia į naujas, didesnes patalpas

2802 Santa Monica Blvd.,
 Santa Monica, CA 90404
 Telefonas 828-7525

M & R Americana Ins. Service
 telef. 453-1735. Adresas 2802 Santa Monica Blvd., S. M.

Rūtos, Inc. Bend. ir Kalifornijos Liet. Kredito Sąjungos ad. yra 2802 Santa Monica Blvd., Santa Monica, CA 90404, telef. 828-7525.

ALBINAS KURKULIS

"Stock" Brokeris ir vice prezidentas
 Rodman & Renshaw, Inc.

Member New York Stock Exchange
 and Other Principal Exchanges

209 S La Salle St., Chicago, Ill. 60604

(312) 332-0560

Skambinti "Collect" is bet kur JAV

"LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE!"

Siūskite metinę prenumeratą \$5.00

Užsakykite LAV savo giminėms bei draugams, gyvenantiems rytinėse ir vidurio Amerikos valstybėse, tegu susipažįsta su mūsų veikla ir gyvenimu.

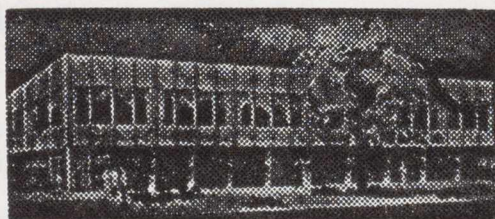
4364 Sunset Blvd., Hollywood, CA 90029
 Galima LAV užsisakyti ir patefonuojant
 NO 4-2919

TAUPYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekviename skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

Savings insured up to
 \$40,000.00 by F.S.L.I.C.

Drive in facilities.

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
 Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
 sekretorius

(312) 656-6330 ir 242-4395

LIETUVIŲ DIENŲ

Žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N.Y. — "Darbininko" adm-ja.

So. Boston, Mass.—S. Minkus

Chicago, Illinois—Balyš Brazdžionis

'Gifts International,' 'Parama,'
'Marginiai.'

Cleveland, Ohio—J. Zilionis

Detroit, Mich.—St. Anthony's Parish
Library

Los Angeles, Cal.—V. Prižgintas

Putnam, Conn.—Immaculate Conception
Convent

Rochester, N.Y.—A. Sabalis

Waterbury, Conn.—"Spauda"

Woodhaven, N.Y.—"Romuva"

ANGLIJOJE

Bradford, Yorks—Kun. J. Kuzmickis

AUSTRALIJOJE

Adelaide, Edwardstown—A. Kubilius

Melbourne-St. Kilda—F. Sodaitis

Sydney—Kun. P. Butkus

Glen Osmond, S.A.—E. Reisonienė

Mirren, SA.—J. Rupinskas

KANADOJE

London, Ont.—A. Puteris

Toronto, Ont.—V. Aušrosas, A. Kuolas,
St. Prapapas

Montreal, Que.—P. Rudinskas (Parish
Library)

AMERIKOS BALSAS

(VOICE OF AMERICA)

Kasdien po pusvalandį Vašingtono laiku
11:00 am. ir 1:00 p.m. vasaros laiku
(arba 10:00 am. ir 12:00 noon žiemos
laiku), 20, 25, 30 ir 50 metrų trumpo-
siomis bangomis.

ICA—VOICE OF AMERICA

Lithuanian Service

Washington, D.C. 20547

THE BATTLE OF GRUNWALD.

Liberal English translation with
prologue & epilogue by J. J. Biels-
kis. From the adapted Lithuanian
version of the original in Russian
by Ivan K. Sokolnikov. An Histo-
rical novel of the Battle in 1410
with the Teutonic Knights. 160 p.p.
and XXXI footnotes. Los Angeles,
1963.

Price: \$3.00

"Lietuvių Dienos"

4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.

LIETUVIŲ RADIOJOS PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

LOS ANGELES, CALIF.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES

Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 12:30-1:00 p.p.

Išlaiko L. Radijo Klubas

Programų koordinatorius Vladas Gilyš

3329½ Atwater Avenue
Los Angeles, CA 90039
Tel. (213)662-6906

BALTIMORE, MD.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Sekmadieniais 10-11 val. ryto
per AM radijo stotį WITH—123

Programos vedėjai: Albertas Juškus
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515

Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.
Baltimore, Md. 21227 Tel.: 242-1779

SO. BOSTON, MASS.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais
11:30-12:00 val. 1430 AM iš WWEL
12:10-1:00 val. 1460 AM iš WBET

Petras Viščinis, vedėjas

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIOJOS KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.
vedama Stepono ir Valentino Minkų
girdima sekmadieniais 1 val.-1 val. 30 m.
Boston, Mass.—WLYN-1360

Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdutės pasaka

502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-0489

CHICAGO, ILL.

Sophie Barcus Raidio Šeima

7 Programos savaitėje

Monday through Friday 4:00-4:30 p.m.

Saturday & Sunday 8:30-9:30 a.m.

Visos programos is WOPA 1490 kc AM
Programos vedėja Aldona Daukus-Barcus
Transliuojama iš nuosavos studijos
WOPA, 1490 AM banga

7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel.: HEmlock 4-2413

LIETUVOS AIDAI

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakaro

Visos laidos iš tos pačios stoties
WCEV 1450 AM banga

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
2646 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629
Phone 778-5374

ST. PETERSBURG, FLA.

"Lietuvos Aidų" programa

kas šeštadienį 12:30 p.p.
1110 AM banga, WTIS stotis
Veda Kazė Brazdžionytė
Rašyti: 2646 W. 71 St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas 312-778-5374
Atstovas St. Petersburg—K. Kleiva
Telef.: 360-1479

CLEVELAND, OHIO

LIETUVIŲ RADIOJOS PROGRAMA
TĖVYNĖS GARSAI

Isteigta 1949

Girdimi sekmadieniais 8-9 val. ryto
WZZP, FM 106.5 mc

Vedėjas—Juozas Stempužis

4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telefonas (216) 382-9268

DETROIT, MICH.

Lietuviškas Balsas-Lithuanian Voice

WCAR—1090 AM BANGA LIVONIA

Sekmadieniais 8:30 iki 9:00 val. ryto

Visais programos reikalais kreiptis:

KAZYS GOGELIS

13436 Garfield, Detroit, MI 48239
Telef. 535-6683

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIOJOS VALANDA

2056 CNB Bldg., Detroit, Mich. 48226

WMZK-AM banga 1400

pirmadienį, trečiadienį, penktadienį
nuo 7 iki 8 val. vakaro.

Programos ved. Algis Zapačackas,
4120 Yorba Linda Dr., Royal Oak,
MI 48072. Tel. 549-1982. Albertas
Misiūnas, 2843 Woodmere, Detroit,
MI 48209, tel. 841-3026.

HARTFORD, CONN.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė

WRYM—840 AM

Kiekv. sekmadienį 4:30-5:30 val. p.p.

Programos vedėjas A. Dragūnevičius

Pranešėjai:

Zita Dapkienė, Alfonsas Dzikas ir

Lionginas Kapeckas

273 Victoria Rd, Hartford, CT 06114

Telefonas: CH 9-4502

NEW YORK - NEW JERSEY

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda

girdima kas šešt. iš WEVD stoties

New Yorke, nuo 8-9 v.v., 97.9 FM banga

Taip pat klausykite "Music of Lith-
uania" programos

kas treč. nuo 6:05 iki 7:00 val. vak.
iš Seton Hall Universiteto stoties
89.5 FM — WSOU

Direktorius—Dr. Jokubas J. Stukas

234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060

Tel. (201) 753-5636

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį nuo 9 iki
10 v. ryto iš WHBI stoties 105.9 FM banga

ROMAS KEZYS

217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364
Telefonas: (212) 229-9134

PITTSBURGH, PA.

The First Lithuanian Radio Program in
Pittsburgh, Pennsylvania

Pittsburgh, PA — WPIT-730 kc.

sekmadieniais 12:30-1:00 p.m.

Programos vedėjai:

Povilas ir Gertruda Dargiai

Visais reikalais kreiptis:

2040 Spring Hill Rd., Pittsburgh, PA 15243

HOT SPRINGS, ARK.

LIETUVIŠKA RADIOJOS PROGRAMA

"LEISKIT Į TĖVYNĘ"

Lithuanian Broadcasting SPA

Kiekvieną mėnesio antrą ir trečią
sekmadienį nuo 9:30 iki 10:00 ryto
iš radijo stoties KGUS—FM 97.5 banga

Programos vedėja Salomėja Smišienė

204 Hilltop Dr., Hot Springs, Ark. 71901

Telefonas (501) 321-9641

ROCHESTER, N.Y.

DAINOS AIDAS

Sekmadieniais 9:00 iki 9:30 val. iš ryto
Stotis: WXXI-FM 91.5 mc

Išlaiko Lietuvių Radijo Klubas

Klubo valdyba: Al Gečas, pirm., R. Kirš-
teinas, vicepirm., J. Krokytė, sekr., Ruta
Ilgūnaitė, išd., L. Laukaitienė, narė.
320 Durnan St., Rochester, N.Y. 14621

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Bendruomenės Balsas

Sekmadieniais 8-9 val. vak.

Ved. Viktoras Vaitkus

10 John St., Waterbury, Ct. 06708

Tel. 756-5173 — 754-8780

MONTREAL, CANADA

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną tračiadienį nuo 11 val. v.

CFMB stotis—Banga 1410

Programos vedėjas L. Stankevičius

1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Telefonas: 669-8834

TORONTO, ONT., CANADA

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Sekmadieniais 1:30-2:00 po pietų
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 101 FM

Programos vedėjas Jonas R. Simanavičius

614 Tedwyn Dr.

Mississauga, Ont., Canada

L5A 1K2

Tel. (416) 275-3134

ROMA, ITALIA

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku
41.15 ir 50.34 metrų bangomis

Vedėjas Dr. J. Gailius

Circonvallazione NOMENTANA 162

VATIKANAS, ITALIA

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad. rytais 10:30-11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vak. 20:15-20:30 Lietuvos laiku
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų

Vedėjas: Kun. Dr. V. Kaziūnas

Adresos: Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO

Prašome atnaujinti

"Lietuvių Dienų" prenumeratą
1981 metams.

Prenumeratos kaina:

JAV —\$20.

Kanados Doleriais — \$25.00

Adresas:

Lietuvių Dienos

4364 Sunset Boulevard

Los Angeles, CA. 90029

Come under our wing We Care What Happens to You

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue (at Sacramento) Chicago 60632 phone: 847-1140

6141 Archer Avenue (at Austin) Chicago 60638 phone: 767-5200

2555 West 47th Street, Chicago 60632 phone: 523-1083

301 West Galena Boulevard, Aurora 60507 phone: 892-1140

21 Boulder Hill Pass, Boulder Hill 60538 phone: 897-1166

5100 Forest Avenue, Downers Grove 60515 phone: 963-1140

94th and Roberts Road, Hickory Hills 60457 phone: 598-5050

Hill Creek Shopping Center, Hickory Hills 60457 phone: 599-1977

23 North Main Street, Lombard 60148 phone: 627-1140

